

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimci nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se biagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

K notranjemu položaju.

Šesta, zadnja zborba državnega našega zbora se nagiba v zaton in čez kratke mesece devali bomo celo šestletno obdobje na kritično tehniko. Poslanci naši nam bodo slikali prošlost in sedanjost, slikali bližnjo bodočnost. Kako bodo to storili, da nam zadovoljijo nadeje, da nam osladijo bodočnost?

Ko je nastopila sedanja zlatoustna vlada, ko so pred šestimi leti poslanci slovenskega naroda odhajali v državno zbornico, koliko je bilo pri nas mladostnih src, ki so se zazibavala v sladke sanje in naskakovala svitile gradove! Le redki so bili na Slovenskem možje, ki so nas svarili pred optimizmom, češ: „Lord Poodle goes out, Lord Noodle comes in“, ali po naše: „Kabineti se spreminjajo, politika pa ostane, kakor je bila.“ Toda tudi mej temi bi najhujši črnogleda nikdar ne bil mislil, da bode koncem šestletne te zborbe, po tolikih letih enakopravnostne politike še toliko naših narodnih terjatev nedoseženih, da! celo tako malo za likvidovanje pripravljenih! Kaj ste, gospodje poslanci, „prislužili“, kaj ste nam „prinesli“ s tlake, ki ste jo v našem imenu celih šest let opravljali grofu Taaffeju in državnemu eraru? Tako bodo povpraševali zavedni volilci, a v odgovor nam bodo naši zastopniki kazali prazne roke in žalostne obraze. Uvideli bomo, kakor že sedaj vidimo, da se ta parlamentarna tlaka čisto nič ne razločuje od tlake pred 48. letom, da se mora oprijati, da pa ni drugega, nego zamuda časa in potrata moči. In koliko se misli doseči v bodoče za izvršenje slovenskega programa, — na to vprašanje bodo nam poslanci naši javaljne mogli dati dovoljen odgovor. Sedanjost nas pripravlja za pesimizem.

Naši poslanci bi radi bili možje-beseda, a vselej ne morejo. Isto usodo imajo i drugi slovanski poslanci, katere doma čakajo bridka očitanja. Nove volitve se bližajo in kdor naše parlamentarne razmere sodi po parlamentarizmu in ustavi, ta bi mislil, da bode vlada sedaj ob dvanajsti uri oborožila svoje zveste poslance z deli in pridobitvami, ki v bodočih volitvah pripomorejo njim do nove zmage in vladi do nove podpore. Kako se ta moti! Kar poslanci vzamejo sabo za odhodnico, to je že pripravljeno na Taaffejevi mizi, namreč: 1. Davčna novela, ali po domače več davkov, ki jih ministri štejejo 2 milijona, hudobni matematiki pa 4—6 milijonov goldinarjev; da jih bodo plačevali tudi Slo-

venci, učila bode bližnja prihodnost; 2. zakon proti socializmom, ki ga poredneži imenujejo „Schlauch-paragraphengesetz“ in ki se bode kakor vrv ovijati dal okolu vratu naše svobode za sedaj samo pet let; 3. petnajst milijonov, ki jih bodo tudi slovenski obdavkovanci odplačali za — dolensko železnico, pardon! za regulovanje rek v Galiciji; 4. predloga za severno železnico, ki bode pol veka še oznanjala nam in našim potomcem, kako se pri nas milijoni zapravljajo in krajevarji rubijo. Pravite, da naj neham s temi dobrotami? Rad! Te grenke medicine torej bomo použivali, ali brez sladkorja? Ne popolnem, čita se, da klerikalci dobodo nekaj, tudi Čehi nekaj — in mi Slovenci? Mi Slovenci dobodemo za žrtve, ki jih nam poslanci vladi na ljubo narekujejo, nekaj — v papir zavitega. Kaj, to je se ve da tajnost tajnih kabinetov. Le toliko vemo, da se je drugim frakcijam desnice obljubilo nekaj določenega, našim poslancem pa nič določenega, nego le fraza, da se bode ozir jemalo na naše narodne zahteve. E, ta papirček smo že tolikokrat odprli, pa ničesar nismo v njem našli, tako da tudi sedaj ne upamo dobiti iz njega enakopravnosti jezikovne, pravičnega upravnega osobja, Dolenske železnice, obrtnih šol in drugega potrebnega v narodnem in gmočnem oziru!

Tako torej grof Taaffe skrbi, da imajo poslanci lažjo odgovornost pred svojimi volilci. Tudi to vedenje sedanjega kabineta v zadnjih urah zborbe kaže nam jasno, da se grof Taaffe v sedanjem položaju vrlo dobro počuti, da si umeje okoristiti parlamentarno situacijo. Desnica ima majhno večino, a ima jo le takrat, kadar grof Taaffe to hoče. Če hoče desnica biti desnica, ubogati mora njega! Če jej vrhu življenja še kaj drugega dá, to je že posebna milost, a da jej neče dajati tega, kar ona želi po svojih državno-pravnih in narodnih programih, o tem nas je dovolj uveril, zaradi tega tudi prazne roke slovenskih poslancev. In ta žalostna sedanjost prognotikuje nam še žalostnišo bodočnost! Prvič zaradi ravnokar omenjene konstelacije, a drugič zategadelj, ker bi si grof Taaffe za bodoči državni zbor rad ustrojil močno srednjo stranko, ki bi klube narodne (zlasti česki klub in — ali ste čuli oficijozni vrišč zastran bodočega jugoslovanskega kluba?) oslabil in vlado storila od njih popolnem nezavisno. Ako se mu to posreči, potem se narodni klubi, narodni programi pogreznejo v parlamentarne ničle, narodnostne terjatve bodo izročene eksekutivi — milosti.

Navzlic vsemu temu dalo bi se tačas izvojevati tudi kaj za naš narod. Vlada naših poslancev potrebuje, kolikor toliko ugoden je čas sedanjih transakcij tudi za naše zahteve. Pogled v bodočnost nam kaže, da bi bil „periculum in mora“ mogoč, da bi utegnil biti usodepoln. Katera poslanska vest bi mogla kaj takega prenašati?

Slovenščina v finančnem odseku.

Z Dunaja 4. februarja.

Pri obravnavi o srednjih šolah vprašal je dr. Tonkli učnega ministra Conrada, kaj je vlada storila vsled znanih resolucij državnega zbora, po kateri je bila pozvana, na srednjih šolah v Mariboru, Celju, Gorici za Slovence ustanoviti paralelke s slovenskim učnim jezikom. Minister Conrad je na to odgovoril, da vlada dozdej še ni spoznala potrebe to storiti, ker se nobena šolska oblast, niti štajerska, niti goriška, ni za tako spremembo oglašila. Na Kranjskem se je slovenščina uvela le za poskus, pa že zdaj se profesorji na Graški uni-

verzi pritožujejo, da slovenski dijaki s Kranjskega ne znajo dovolj nemški.

G. dr. Tonkli je zavrnil ministra s pravdo ločnimi besedami. Poprej se je vlada izgovarjala, da ni knjig in učiteljev, zdaj tega ne more več trditi, pa se sklicuje na deželne šolske oblasti, katerih večino pa ima povsod vlada v svojih rokah. Odgovor ministrov bide Slovincem naravnost v obraz in zanikuje zakon, po katerem se vsem narodom zagotavlja jednako pravo, ob jednom pa smeši državni zbor, čegar sklepe prezira in v koš meče. Najbolj čudno pa je, da se g. minister sklicuje na premalo znanje nemščine pri vseučilišnikih, dasi so slovenske paralelke v Ljubljani še le pred par leti se ustanovile in bo še nekaj let minulo, predno bodo učenci iz teh šol prišli na vseučilišče.

G. minister Conrad je opravičeval, da se on drži postave in nobenega naroda neče osramotiti, da pa se mora ravnati po razmerah, kakeršne so v raznih deželah.

Podpiral ga je glede Štajerske znani slavofag Heilsberg.

K obravnavi finančnega odseka o učiteljskih ni bilo ministra samega, temveč poslal je sekcij-skega šefa Fidlerja. G. dr. Tonkli je spet vprašal, kaj je storila vlada vsled sklepov državnega zbora, da se mora vpeljati slovenski učni jezik na učiteljski v Mariboru. G. Fidler je odgovoril, da je dozdej še vse pri starem ostalo, ker so razmere tam čisto posebne in ker je poleg 52 Slovencev tudi 47 Nemcev na omenjeni šoli. G. dr. Tonkli s tem odgovorom ni zadovoljen ter zahteva odločno, da se vlada ravna po že večkrat obnovljenem sklepu državnega zbora.

Iz tega poročila se lahko Slovenci prepričajo, da pod sedanjim vodstvom učnega ministerstva nemajo ničesar pričakovati, naj si bodo njihove terjatve še tako opravičene. In to se je zgodilo dan pozneje, ko so vsi slovenski poslanci iz vseh slovenskih pokrajin bili pri g. ministru Conradu ter mu izročili kratko spomenico, v kateri se navajajo težnje slovenskega šolstva in svoje gotovo ne pretirane želje izrekajo zastran slovenščine v ljudskih in srednjih šolah v pokrajinah slovenskih. Da terjatve neso pretirane ter jin g. minister, ako mu je volja, lahko izpelje. sme se iz tega soditi, da je omenjeno deputacijo vodil gosp. grof Hohenwart sam, kateremu gotovo živ krst pretiranosti očitati ne more.

Takoj po vsprejetem zakonu o kongruji pride v obravnavo zakon o nekaterih spremembah pristojbin. O tem predmetu se je že veliko pisalo in posebno poudarjalo, da bodo mala kmetišča do 1500 gld. vrednosti potem na boljem. Na primer bi Kranjsko imelo od sprememb v malem kmetskem posestvu morda kacij 15.000 gld. manj pristojbin. Toda pozablja se, da bodo odslej neplačane kupnine, ki so doslej proste bile, spadale pod pristojbino, kar bo gotovo veliko več znašalo, kakor gori omenjene olajšave. Tudi za užitke, ki so dozdej bili prosti, plačevala se bo v prihodnje pristojbina, ako znašajo vrednosti nad 1000 gld. Da se bodo užitki tako visoko cenili, zato bodo že skrbeli davkovski organi. Prav hudo zadeta pa bodo mesta in trgovci, kajti v finančnem ministerstvu računajo, kar se sploh pripoveduje, da bo vsled pristojbinske novele kacij 5 do 6 milijonov goldinarjev več prihodka. Od tega zneska bo primerni del zadel tudi Kranjsko. Recimo, da bi trgovci in mesta le 100.000 gld. na pristojbinah in kolekih na leto več plačevali, nego zdaj, in ta številka je

najnižja, kar si jo moremo misliti, potem vsak lahko sodi, kakšne dobröte bodo izvirale iz pristojbinske novele za davkoplačevalce.

Slovenski poslanci bodo tedaj pač glasovali pri generalni debati, da se naj preide v specijalno debato. Pri posamičnih točkah pa bode vsak ravnal po svojem prepričanju in z ozirom na korist ne le jednega stanu, kateri pa tudi ne bo imel posebnega dobička, ampak z ozirom na vso narodno celoto. Saj tudi na kmetih živi mnogo trgovcev, tako da nikdo ne more trditi, da zastopa izključno samo jeden stan. Sicer pa so vsi stanovi v gospodarskem oziru tako tesno zvezani, da čuté vs breme, katero se jednemu naklada.

Ruščina kot občni slovanski slovenski jezik.

Znani profesor Lamanski imel je, v Peterburškem slavjanskem blagotvornem občestvu govor o nalogah tega društva. Posebno zanimiv je bil oni del tega govora, ki se tiče važnosti ruščine za vse Slovence in ki slove:

„Jedna glavnih nalog „Slavjanskega občestva“ je razširjenje ruskih knjig po neruskih slovanskih deželah. Seznavanje zapadnih Slovanov z rusko slovesnostjo, razširjenje ruskega jezika mej izobraženimi razredi bilo je že večkrat povod raznim razgovorom in razpravam. Pri tem se je navadno razgovaralo o vprašanji, je li mogoče za Slovence jedinstvo slovstvenega jezika in ali je potreben za nje občni diplomatski organ za vzajemno obnjo in razumljenje, ali naj jim v to služi kak neslovanski jezik, n. pr. francoski, nemški, ali naj jih pa zjedini ruščina, kakor je zjedini visokonemščina literarno Nemce, toskanščina pa Italijane? In pri nas v Rusiji, v zapadnih slovanskih zemljah rešuje se, kakor je znano, to vprašanje različno. Jedni na primer mislijo, da bi literarno zjedinenje Slovanov s pomočjo ruščine bilo jako lepo in možno, ter to moramo le želiti. Drugi mislijo, da bi to bilo lepo in ter bi bilo želiti, da se pa ne dá uresničiti. Tretji pa pravijo, da to ni dobro, ker bi rušilo zares prekrasno in Slovanom priljubljeno načelo ravnopravnosti, in tedaj ni želiti, pa se k sreči tudi ne da izvesti.

To tako različno razumljeno vprašanje, vselej vzbujajoče gorečo borbo, je v praktičnem smislu vprašanje bolj ali manj oddaljene bodočnosti, teoretično pa pripada še k nerešenim in odprtim vprašanjem. Pa naj bodo že kakorkoli različni nazori o bodočnosti ruskega jezika v slovanskem svetu, vendar vam odgovarjajo vsi, kateri poznajo to stvar, da je znanje ruščine v besedi in pismu gromadno napredovalo poslednja desetletja. Še pred petdesetimi leti so bili redko raztreseni ljudje, ki so umeli ruščino mej avstrijskimi in balkanskimi Slovani, pred dvajsetimi leti šteli so se že na desetine; sedaj pa že na tisoče. Ne samo jedna stotina jih dobro govori in piše po ruski; drugi pa dobro govore in razumejo; tretji pa lahko razumejo ustni in pismeni ruski govor. V slovstvenih in inteligentnih krogih vseh zapadno-slovanskih narodnostij smatra se poznanje ruskega jezika in literature za npravnstveno in umstveno obigatno, ako se tudi ne zahteva pri državnih izpitih. Potrebnost učebnikov ruskega jezika, ruskih slovarjev, in zgodovin ruske literature vedno narašča. Želeti bi bilo, da bi se izdal popolni zapisnik vseh ruskih učebnikov v različnih slovanskih narečjih, kateri so izšli poslednja dve ali tri desetletja in prevodov ruskih pisateljev, ki so izšli posebej ali pa bili natisnjeni v časopisih. To bi bil res jako koristen in zanimiv katalog. Jasno bi nam bilo v kakih kotih zapadnega slovanskega sveta, na jugu ali na severu je sedaj znano in priljubljeno mnogo ruskih imen, čitajo se z veseljem ruska dela. Vsi, ki so kedaj bili v zapadno-slovanskih deželah, ali imajo zveze z njimi, vedo iz skušnje, kako tam potrebujejo ruskih knjig. Res je, da v nekaterih deželah povpraševanje po ruskih knjigah včasih utihne in pada, pa se zato v drugih baš tedaj povekša. Sploh pa to povpraševanje oslabeti ne more. Naj kriče, kakor hočejo ne dobro želeči sofisti, prodani pisci in nedobroželjatelji ruskega prosvetljenja, kateri bi najraje kakor hitro je mogoče namestili prazne stolice Peterburške Akademije Znanostij z raznimi prišlimi in baltiskimi Nemci ali židi, da bi kričali o propadu ruske znanosti in ruskih vseučilišč, vendar je resnica, da ruska znanost in ruska vseučilišča še nikdar neso stala tako visoko, kakor sedaj, četudi še ne stojé na tej visokosti, kakor bi bilo želiti. Ruska znanost začne v resnici cveteti v naši do-

movini, ko bode ruska vlada dala le polovico teh vsot, kakor jih dajeta Francija in Nemčija za učene ekspedicije, napravo laboratorijev, kabinetov in klinik, kadar prenehajo naši veljavni, uplivni in bogati ljudje na ruske učenjake gledati z zaničljivim nezupanjem in bodo njim skazovali le del tega zaupanja, katerega skazujejo na zapadu svojim in našim učenjakom, in čislali nalogo naše domače znanosti. Pa vkljub neugodnim razmeram za razvoj znanosti in višje izobraženosti v Rusiji se vender ruska znanost, katero gojë in širijo ruska vseučilišča in drugi višji zavodi naši, vedno razvija in vidno napreduje. Povpraševanje po ruskih knjigah v zapadnih slovanskih deželah mora vedno naraščati in množiti se, a nikakor se ne bode pomanjšalo ali palo. Sem ter tja vpliv nenavadnih dogodkov in posebnih okoliščin spodbuja k izučenju ruskega jezika in slovstva. Potem se pri Slovanih h kratu pokaže za to dovolj energije in veselja. Tako je bilo po slovanskem shodu v Moskvi. Tako je bilo za hercegovskega ustanka srbske in bolgarske vojne. Ni treba baš proroškega duha, ne posebne bistroumnosti, da bi videli, da bosti dve ali tri take okoliščine, spodbujajoče k učenju ruščine prig dile se v 1885. l.

V aprilu se bode vršilo slovesno praznovanje spomina slovanskih prvoučiteljev. Spominjanje velikih starodavnih dogodkov vzbuja navadno v narodnem mišljenji celo vrsto vprašanj sedanje važnosti. Prvoučitelja dala sta vsemu slovanstvu jedinstvo cerkvenega jezika, katero so pa pozneje nekatera slovanska plemena izgubila, — evo občna tema, katera bode gotovo pri vseh Slovanih vzbudila cela vrsta spominov in razmišljanj in vsekako prevede vnovič k vprašanju o možnosti literarnega jedinstva v bodočnosti. Navstali bodo novi goreči spori, navajali se novi razlogi ravno tako za jedinstvo, kakor za razdrobljenje v majhna narečja in slovesnosti. Pri tem mora naposled priti v razgovor tudi vprašanje o ruskem jeziku. Zagovorniki literarnega jedinstva kazali bodo nanj, kakor na gotovo orodje, katero je pripravilo zgodovinsko življenje. Protivniki pa bodo dokazovali nesposobnost in nepripravnost ruščine postati tak združujoč organ in razkrivali škodo, katera bi po njih mnenji izvirala od takega literarnega jedinstva za vse slovanstvo. Prvi in drugi bodo pri tej priliki morali govoriti o ruskem jeziku in literaturi in pisati o teh predmetih. Ti in drugi se bodo trudili osvežiti svoja znanja, pridobiti nova, predelati in preveriti svoje prejšnje pojme o Rusiji in ruskem jeziku. Ves ta neizogibljivi tek misli bode v visokej stopinji ugoden novemu napredku poznanja ruskega jezika in literature v zapadnih slovanskih deželah.

Pa tudi druga okoliščina vse drugačnega svojstva more oživiti bavljenje z ruščino mej zapadnimi Slovani. V kratkem izide slovar ruskega jezika, katerega ureduje prof. Miklošič, po obrazu štirjezičnega Reiffovega slovarja. Misel, da se izda tak slovar, sprožil je namreč pokojni princ Oldenburški. Ruski jezik je vzet za podlago: v prvi koloni bodo ruske besede v abecednem redu, in v drugih kolonah slede jednakega pomena besede: 1. bolgarske, 2. srbske, 3. česke in 4. poljske. Mnogo zasluženi slavist, petdesetletnik katerega je nedavno praznoval ves učeni svet in vsi slovanski narodi, bode s tem delom dostojno večal svojo plodotvorno delovanje, posvečeno vsem slovanskim narečjem. V tem slovarji se le na Hrvate, in Slovence, Sloake in Lužiske Srbe ni oziralo, pa za prve ugaja srbski, za poslednje pa česki in poljski del. V zaključenje svojega mnogoletnega preiskovanja različne proteklosti in sedanosti slovanskih narodnostij nudi zapadno-slovanski učenjak vsemu zapadnemu slovanstvu lep pripomoček za čitanje ruskih knjig in izučenje ruske literature. Kak znameniti pojav, kako proroško preobrazovanje v tem slučaju! O tisočletnici slovanskih prvoučiteljev ponudi največi slavist zapadnega slovanstva vsem raztresenim slovanskim rodovom slovar ruskega jezika, kakor bi hotel reči: To naj bode priročna knjiga za vsacega izobraženega zapadnega Slovana. Prav kakor bi se labudova pesen tega velikega zapadnega slovanskega učenjaka končala z besedami: In hoc signo vincas. Ta Miklošičev slovar bode gotovo jako oživil zanimanje za ruski jezik mej zapadnimi Slovani. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. februvarja.

„Politik“ misli, da je nemogoče, da bi vlada hotela na račun večne državnega zbora osno-

vati srednje stranko. Ta list misli, da gre k večjemu za to, da bi vlada nekaj elementov odločila od združene leve. Mi nikakor v tem oziru ne smo tako optimistični, kakor ta staročeski list. Sedanja vlada dozda še nikdar ni pokazala svoje energije proti levičarjem, ampak le proti desničarjem. Tudi ko bi „Politik“ dobro opazovala, kake eksperimentacije so se godile na Kranjskem, da se je iz narodne stranke izčimila vladna stranka, bi tudi po tem o delovanju vlade drugače sodila. Sicer pa nam drugi listi, ki so v vladni službi, dovolj jasno razkladajo, kaj misli doseči vlada s srednjo stranko. Oslabiti hoče desnico, da bi se po tem na njene želje ne bilo treba več ozirati.

Rusini so sklenili, da se ne udeležé skupno Metodov slavnost. Varovati hočejo strogo narodno samostojnost in verski separatizem. Zato bodo praznovali to slavnost 18. aprila, dočim jo Poljaki 6., in na Velegrad romajo 13. avgusta, Poljaki pa že 5. julija.

Ogerski državni zbor je vsprejel zakon, da se pomnoži število sodnikov pri finančnem sodišči. — Minule dni so bili ogerski ministri Tisza, grof Szapary in Bedeković na Dunaji. Kaj da je bilo povod potovanju teh ministrov na Dunaj, ni znano. Nekateri listi hočejo vedeti, da se je hotela skleniti nova pogodba o izročitvi zločincev z Rusijo, podobna onej, katera se je sklenila mej Rusijo in Nemčijo. Ogerski vladni listi, pa to zanikavajo, in h kratu izjavljajo, da bi ogerska vlada nikakor temu ne pritrčila. Ogerska vlada tudi ne namerava parlamentu predložiti nikakih izjemnih zakonov proti anarhistom, kakor jih je avstrijska. — V nedeljo so ogerski poslanci srbske narodnosti imeli shod v Pešti, in doseglo se je mej njimi v cerkvenih in političnih vprašanjih na temelji obstoječih zakonov popolno sporazumljenje.

Vnanje države.

V četrtek je naš cesar vsprejel kitajskega poslanika Li-Fang-Paa in Hsi-Chingh-enga. Prvi se je poslovil, ne da bi bil podal kako odzvalno pismo, ker to po kitajskem običaji ni navada. Poslednji je pa izročil svoje poverljivo pismo, ki je pisano na rumeno svilo in ima državni pečat. Poverljivo pismo se glasi: „Vaše Veličanstvo! Cesar Tat-singski pozdravlja Njega veličanstvo cesarja in kralja avstro-ogerskega. Od kar se je sklenila pogodba mej Kitajcem in Avstro-Ogersko, bili so odnosi mej obema državama najboljši. Imenoval sem mandarina Hsi-Chingh-enga poslanikom, da odpotuje v vašo stolico, da bode vedno skušal ohranjevati prijateljske odnose, naročil sem mu to poverljivo pismo osobno izročiti kot dokaz posebne prijaznosti. Mandarin Hsi-Chingh-eng je meni, cesarju kitajskemu, znan po svojej praktičnej delavnosti, udanosti in vernosti, ter bode brez dvojbe dobro izvršil kaka eventualna pogajanja. Po sklepu Nebes poklican, preveti dedščino svojih polanikov, smatram Kitaj in inozemlje k t. jedno rodbino z jednaciimi nazori. Moja želja je, da se utrjuje prijateljstvo z Vašim Veličanstvom in bi oba naroda živela v miru.“ Novi poslanik je 40 let star in je rojen v Kia-Chingu. V Kitaji je znan kot dober belestrističen pisatelj. Pred štirimi leti bil je imenovan poslanikom v Japanu. Te službe pa ni mogel nastopiti, ker mu je oče umrl in po kitajskih običajih mora vsak Kitajec žalovati tri leta ter ta čas ne sme opravljati nobene javne službe.

Kakor javlja „Novoje Vremja“, je rusko naučno ministerstvo spoznalo za potrebno, da se katoliškim duhovnikom, ki veronauk v učilnicah v zapadnih gubernijah poučujejo v ruščini, dajo ista prava, kakor jih imajo drugi učitelji na teh učilnicah.

Vodja srbskih ustajnikov Nikola Pasić, ki je bil po poslednjem ustanku obsojen k smrti, pa ubežal v Turn Severin, se je sedaj preselil v Bukarest.

Francoska zbornica vsprejela je izredni budget pomorskega ministerstva. — Soubeyranov predlog, da se prodajo državne železnice se je zavrgel. — Pariški mestni zbor se je v petek posvetoval o jako radikalnem predlogu Vaillanta, kako naj bi se odstranila delavska kriza. Izročil je ta predlog posebnemu odseku v pretres. Samo odstavek 4, da se osnuje stalna delovska komisija je takoj v plenumu vsprejel, odstavek 6, da se razdeli 50 milijonov frankov mej Pariške delavske zadruge pa zavrgel.

Nemški državni zbor bode do Velike noči končal svoje zasedanje. Poslanci pa tudi vladni krogi želé, da se zasedanje dalje ne raztegne. Ker pa ima zbor še precej stvari rešiti in mej njimi nekatere velike važnosti, se zborovanje ne bode smelo nič pretrgati. Na pruski deželni zbor se ne bode moglo nič ozirati, četudi sedaj zboruje in je več državnih poslancev tudi v deželnem zboru. Državnozborna komisija za pretresovanje predloge o subvencioniranej parniškej vožnji je pri drugem branji zavrgla afriško, indijsko in avstralijsko progo ter vsprejela le vzhodnoazijsko. Na to so izjavili konservativci, da jim je samo poslednja proga premalo, ter bodo rajši glasovali proti vsemu temu zakonu pri končnem glasovanju v komisiji, da si obdrže potem popolno svobodo v zboru samem. Svobodnjaki pa sedaj izjavijo, da njim je pa še ta proga preveč ter bodo glasovali tudi proti vsemu zakonu. Nasledek tega je bil, da je komisija pri končnem glasovanju zavrgla zakon o subvencioniranej parniškej vožnji s 14 proti 7 glasom.

Kakor se francoskim listom javlja iz Rima, zaseli bodo **italijanci** razen Beibula in Massauah-a še pet drugih primorskih mest ob Rudečem morji. To se bode zgodilo se ve da še le, ko tja pride druga ekspedicija, ki odpluje iz Napolja 12. t. m. Turčija je neki že protestovala proti italijanskim zasledenjem ob Rudečem morji. V Rimu se pa za ta protest nič ne zmenijo, temveč mislijo, da se Turčija ne sme protiviti Italiji, če hoče posesti kake kraje ob afriškem obrežju, ker ni zabranila Angliji zasesti Egipta. V Carigradu slutijo, da Italija le išče kakega povoda, da bi zasela Tripolis. Zato so pa Turki začeli utrjevati obrežja te dežele. Italijanski poslanik v Carigradu grof Corti odšel je za tri mesece na odpust. Sodi se iz tega, da Italija ni voljna dosti dogovarjati se s Turčijo zaradi afriških zadev, da bi celo pretrgala diplomatsko zvezo z njo, ko bi se ta kaj ustavljala njenim nameram.

Iz več krajev prihajajo poročila, da so oblastva dobila brezimna pretilna pisma od anarhistov, da **anarhisti** nameravajo dinamične atentate na javna državna poslopja. Taka pisma so dobili v Hamburgu, Brnu, Londonu in Rimu. Ali prihajajo dotična pisma res od anarhistov, ali pa hočejo le drugi malopridneži vsled poslednjih atentatov v Londonu zbegano občinstvo strašiti, se ne more vedeti. Dobro pa so došla taka pisma vsem onim vladam, katere hočejo proti anarhistom uvesti kake izjemne naredbe. S tem bodo skušale parlamente prepričati o resnični potrebi omejenja državlanske svobode.

Afriška konferenca je vsprejea pogoje za prisvojenje novih ozemelj v Afriki, kakor jih je določila komisija. — Sedaj je konferenca končala svoje delo. Samo oblika, katero naj bi dala svojim sklepom, še ni določena. Ne ve se, ali bi se jim dala oblika pogodbe, ali pa kake izjave. O tem pa konferenca ni še mogla sklepati, kajti severno-ameriški odposlanik je izjavil, da o tem še nima nikakih instrukcij od svoje vlade.

Ker vidi **Turčija**, da so se pod angleško upravo zboljšale razmere na otoku Cypren, hoče povisati davek, katerega jej plačuje ta otok. Dozdaj je znašal ta davek 114.650 turških funtov, sedaj bi ga pa povečala na 180 funtov sterlingov. Ne ve se pa, ali bode angleška vlada v to privolila. — Turčija se neki misli v posebnej okrožnici na vevlasti pritožiti proti zatiranju mohamedancev pod bolgarsko in rumunsko vlado. Ta okrožnica bode trdila, da se nezakonito mohamedancem jemlje posesstva, ter da se tako silijo izseljevati se.

Kakor novejša poročila iz Kitaja javljajo, bode hud boj mej **Frančijo in Kitajem**. V Pekingu ima vojna stranka ves upliv, kar se dá sklepati iz tega, da sta bivša guvernerja yünanski in quang-siki obsojena na smrt, ker nista zabranila Francozom posesti B-c-Ninha. Li-Hung-Tchang in Tso-Tsung-Tang sta pa tudi ostro kaznovana, ker sta se potegovala za obsojena guvernerja. Tchang-Peeluna so poklicali v Peking in ga degradovali, ker ni dovolj pogumno branil Fu-Čeva. — Kakor brzojavlja admiral Courbet iz Ke-Lunga, je 25. januarja 1500 Francozov s 4 topovi prisvojilo si več sovražnikovih utrdb. V tem boji so Francozi zgubili 9 mrtvih in 53 ranjenih. — Kakor sodijo Pariški listi, bode general Brière de l'Isle prodiral o dveh kolonah proti Langsonu. Jedna kolona pojde naravnost čez Bac-Lé. Drugi oddelek pa pojde po Loch-Nanskej dolini, in bode po možnosti obšel kitajske postojanke, ter bode skušal Lang-Sonske posadki zapreti odhod proti kitaiskej meji. Vsaka francoska kolona broji 6000 vojakov, Kitajci pa imajo v tem kraju kakih 20.000 mož, ki so pa slabo oboroženi in izvežbani.

Angleški trgovski minister je na nekem shodu govoril o **sudanskem** vprašanju. Rekel je, da nikdo bolj ne želi, kakor angleška vlada konec preliivanja krvi v Sudanu. Čast Anglije pa ni dopuščala, da bi Gordona in tamošnje egiptovske garnizije prepustili svojej osodi. Ko pa bode rešen Gordon in egiptovske garnizije, bode pa Anglija prepustila Sudan Sudancem, naj si sami izberó državno obliko in volijo domačega vladarja. — Vojni minister angleški dobil je iz Kajire brzojavko, v kateri se poroča, da je bil odposlan jeden oddelek husarjev in jeden oddelek Egipčanov na rekonosciranje v Handub. Ta četa je požgala sovražnikov tabor pri Handubu. Ko se je pa vračala, jo je napal precej močen oddelek sovražnikov. 8 husarjev in 3 Egipčani se pogrešajo; jeden Egipčan je pa ranjen.

Izjava.

V prvih svojih pričetkih imela se je leposlovna slovenska knjiga boriti z mnogoštevilnimi nasprotniki, ki so pri vsaki priliki preresetavali, koliko je poltnosti, nekeršanskega mišljenja in druge take panteistične ornamentike v tem ali onem leposlovnem spisu.

Ali ti prvi viharji so kmalu utihnili! Z jedne strani so kršanski lepoumniki, ki so radi poltnosti obsojali našo leposlovno knjigo, sami sprevideli, da so ravno oni s svojimi kritikami najbolj pripomogli, da je mladina, koja so pred „strupom“ obvarovati hoteli, toliko pridnejše prebirala obsojene leposlovne proizvode! Z druge strani pa je končno tudi mej nami Slovenci moralo prodreti prepričanje, da se pri leposlovju ne sme in ne more rabiti tisto kri-

tično merilo, koje se rabi tedaj, če se piše kritika o ti ali oni molitveni knjigi. Ako bi se po tem merilu pretehtavala kralja Salomona „visoka pesen“, ali pa Petrarkovi zaljubljeni soneti, ali še celo poštenega našega Vodnika poezije, dalo bi se brez velikega truda dokazati, da so ti pesniki bili največji grešniki, na katere je kedaj božje solnce sijalo!

Ravnokar pa se je dvignil kritik, ki je prehodil vse pota našega leposlovja, ter gledal povsod samo — malikovalce in panteiste. S svojimi neslanostmi napolnil je ušesa slovenskemu občinstvu, ter dokazoval z besedami, da je vse strupeno, kar poganja na našem leposlovnem polju. Držal se je mož vodila, ki ga v „Faustu“ oznanjuje kruljevi Mefistofel:

„Im Ganzen — haltet Euch an Worte!
Dann geht Ihr durch die sichere Pforte
Zum Tempel der Gewissheit ein!“

Flegmatik bi se nasproti početju nepoklicanega novega kritika tolažil z besedami Ben Akibe, da smo vse to že jedenkrat mej Slovenci — in sicer brez vsake škode — doživeli! To se bode tudi sedaj zgodilo! Dr. Mahničeva kritika zginila bode brez nasledkov z literarnega slovenskega obnebja, kakor zginie na nebu črni oblak, ki ga prepodi ostra sapa še prej, nego je razsul ostro točo po plodnih njivah! To je tako gotovo, kakor gotovo je bil Petrarca duhovnik katoliške cerkve! A živel je že v času od 1304. do 1374. leta! Zavračati kritika nenaravne trditve, dokazovati, da je kritika vsakemu svobodna, a da mora vzlic temu pametna in logična biti, bilo bi v tem slučaju brez dvojbe brezuspešno in nepotrebno.

Dr. Mahničeva ravna se ravno po izreku znanega francoskega diplomata, ki je hotel z jedno samo pisano besedo tistega, ki jo je zapisal, na vislice spraviti! Koliko lažje je na duševna vešala obešati pisatelje, ki so pisali po celo knjigo besed! Take kritične šale se same obsojajo!

Ali z družega ozira je stvar nevarnejša, kot je videti prvi hip! Najnovejšega slovenskega kritika ostra obsodba obrača se v prvi vrsti proti pesniku, ki ga je podaril slovenskemu narodu duhovski stan. In če se bode nekdanj tehtale obilne zasluge tega stanu za naš narod, ne bode najmanjša ta, da je v njegovi sredi nastopil pesnik — Simon Gregorčič, o katerem se sme trditi, da ima čisto dušo, kakor je čisto zorno jutro mlade spomladi, pesnik, ki je pel pesni, ki dosedaj še nikogar pohujšale neso, če se ni hotel sam in nalašč pohujšati! Proti temu pesniku obrača se neopravičeni — da ne rabimo ostrejšega izraza — naskok Mahničev. Resnica je, da se vsled tega naskoka vrednost in cena Gregorčičevih del niti za las spremenila nista. Kar je zlató ostane zlató, če ga profesorji še tako prelivajo na filozofičnih svojih ognjiščih! Kdor pa pozna pesnika gorečo ljubezen do stanu, kojemu se je posvetil, kdor pozna njegovo prekipečo vernost in resnično pobožnost, ta vé, da se je bati, da bi Simon Gregorčič ne omagal pod trajevim vencem, ki ga mu lastni stan pritiska na glavo, in da bi ne zakopal bliščečega talenta, kojega mu je Bog položil v trepeče srce, njemu, pesniku v žalost, slovenskemu rodu pa v veliko veselje! Bati se je tedaj, da bi Simon Gregorčič pri teh napadih, ki se sedaj sistematično ponavljajo dan za dnevom ne zgubil ljubezni do pesniškega delovanja. To pa bi bila velika nesreča za ubogi naš narod! V tem je obsežena jedina nevarnost dr. Mahničevega nastopa in ravno zategadelj obsojamo najnovejše kritikovanje gospoda profesorja z vso vstrajnostjo in odločnostjo.

Napadenega pesnika pa spominjamo na besede svetega pisma, da ni vsak, kdor kliče: gospod! gospod! v resnici pobožen! Kakor je življenje od Boga, isto tako je od Boga tudi dar poezije! Komur ga je stvarnik podelil, naj ga prosto razvija, sicer se pregreši — proti svojemu stvarniku! Zato naj upamo, da nam slana neslanega kritikovanja ne bode zamorila cvetja v pesnikovem vrtu!

V Ljubljani, dne 31. januarja 1885.

Člani literarno-zabavnega večera.

Dopisi.

Iz Gorice 1. febr. [Izv. dop.] V četrtek 29. m. m. zborovalo je v Gorici katoliško politično društvo za Goriško „Circolo cattolico“. To društvo, ki obstoji že več let in sloni na strogo verski podlagi, ni bilo do sedaj posebno plodonosno, sem ter tja priredilo je o posebnih prilikah kakšno slavnost in besedo, sicer prepuščalo pa je politično polje nasprotnikom brez boja. Zdi se, da so se merodajne

osebe prepričale, da je to v veliko kvar katoliški cerkvi, ter da se bo to zanaprej predrugačilo. Pozvalo je letos k občnemu zboru tudi Slovence s slovenskimi povabili in voljeni so v odbor možje obeh narodnosti, od katerih pričakujemo uspešnega dela za mesto in deželo. Zjedinjeni Slovenci in konservativni Italijani imajo v mestu in na deželi tako ogromno večino za soboj, da bi „Corrierovcem“ in liberalnim Lahom v kratkem lahko sapo zaprli. Gospodovali bi lahko v deželni zboru, v trgovinski zbornici, v mestnem starejšinstvu itd. Seveda, tako naglo ne bo mogoče odtrgati liberalcem dosedanjih pozicij. Toda pri resni volji in vztrajnem delovanju dospemo vendar le v primerno kratkem času do cilja. Mi Slovenci pozdravljamo z veseljem ta korak goriških konservativcev in jih bomo po moči podpirali, od njih zahtevamo jedino le pravico in enakopravnost v narodnem oziru, in nad tem se ne more vender noben človek spotikati.

Isti dan zbralo se je pri Rebku na Goričici lepo število, — blizu 50 — odličnjakov iz Vipavske doline z namenom, da bi v družbi našega pesnika S. Gregorčiča nekoliko veselih ur preživeli. Vabil za to ni nikdo razpošiljal, aranžerjev za ta shod ni ni bilo nikjer, le sem ter tja je drug drugemu na uho pošepetal, da namerava prirediti navedeni dan mnogo duhovnih, učiteljev, županov in drugih veljakov iz Vipavske doline pri Rebku kosilo, h kateremu pride — tako se je govorilo — tudi naš slavn pesnik Gregorčič. To je zadostovalo, prišli so od Prvačine in Šempasa do Hublja skoro vsi duhovniki (17), skoraj vsi učitelji, več županov in družih odličnjakov, ce o nekatere gospode iz Gorice smo videli mej njimi.

Ta shod spremenil se je sam ob sebi v priprosto a jako presrečno ovacijo našemu pesniku. Videlo se nam je, kakor da bi bila navzočnost slavnega pesnika pomnožila — ako je to sploh še mogoče — navdušenje do njega, vsakemu se je bralo na obrazu, kako se raduje teh ur, katere je v njegovi družbi preživel, vsak bi bil rad pokazal in povedal, kako spoštuje moža, na katerega je vsa Slovenija ponosna. Pri obedu izbran je bil Kriški župnik, ljubezniv, prijazen, odkritosrčen gospod in pravi duhovnik, stoloravnatelj, kateri je svojo nalogo spretno rešil, ter nam podal prav dobrih dvotipov in šaljivih opazek. — Kolo napitnic pričel je prvi Štanjelski duhovnik g. Klobovs, proslavljajoč navzočnega pesnika, a zatem sledila je napitnica napitnici, da nam ni mogoče vseh navesti. Na Šime je večkrat poprijel besedo, bodisi da je odgovarjal na prejšnje napitnice, bodisi da je sam napravil napitnico, a vse, kar je govoril — in govoril je mnogo in lepo — bilo je v vezani besedi in krasni obliki, vse jako duhovito in okolnosti primerno, verze je kar iz rokava izsipal. Žal da ni bilo nobenega stenografa, ki bi bil vse zapisal.

Da se je v prvi vrsti napilo našemu presvetlemu cesarju in očetu papežu, je ob sebi razumljivo, saj Slo enec se vedno in povsod svojih dobrotnikov spominja in je dober Avstrijec in dober katoličan.

Izboren septet iz domovine slovenskih Čehov, Prvačine, kjer je vsak rojen pevec in godec, razveseljeval nas je vmes z lepimi in jako precizno izvajanimi pesnimi, da smo se težko ločili iz Rebrove krme, kjer so nam z jedili in pijačo izvrstno postregli. Lep, nepozabljiv je bil za vse deležnike dan 29. januarja!

Iz Trsta 1. svečana. [Izv. dop.] (Laška napetost. Odlični rodoljub.) Res čudna je omika naših Italijanov! Ker je zadnjič narodno slovensko društvo napravilo veselico v dvorani sredi Rossetijevega vrta, penijo se kar od jeze naši Lahončiči. Prvi se je „Impertinente“, glasilo napetih Italijanov v našem mestnem zboru spravil nad velikaško hudodelstvo, da smo se upali očitno pokazati ter celo slovensko zastavo razpeli. Enako se jezi „Šalabarda“, italijanski list jednakega duha ter se ne more dosta načuditi, da se slovensko društvo razveseljuje na mestu, kjer je imeniten Tržaški učenjak laški Rosseti bival in preiskaval in spisal zgodovino izključno laškega Trsta! Joj, joj! kaka pregreha, da nam je lastnik za drage denarje bil p epustil dvorano in vrt. Pač nas bi radi potopili v žlici vode — a varujejo naj se ti irredentariji, da jih mi Slovani jedenkrat ne poženemo v morje!

Minoli teden smo pokopali pobožnega rodoljuba Mat. Urbančiča, bogatega tukajšnjega posestnika. Mož je bil rodom s Tolminskega ter je doživel 72 let. Pri zadnjem sprehodu v novi luki, kamor so ga bili sprelepi topli dnevi izvabili, bil

se je ponesrečil. Zgrabila ga je bila božjast, tako da so ga morali domov prinesiti, kjer je kmalu potem izdihnil svojo blago dušo. In res blago dušo je imel ranjki, ki je v oporoki izmed svojih hiš jedno hišo zapustil škofiškemu odgojevališču dijakov tukajšnje državne gimnazije, ravno onemu odgojevališču, za katero je ranjki škof Dobrila živel in delal pa nabiral vse svoje življenje. In vender se bi sedaj drugi poklicani in nepoklicani radi s tem odgojevališčem proslavljali! Bog nam daj še nekaj takih radodarnih podpirateljev! Ganiti se je treba — in bogati Trst ima dovolj bogatinov, ki bi o pravem času in od pravih ljudi opominjani lahko še mnogo storili za rešeni zavod. Slava in večnaja pamet blagemu M. Urbančiču!

Iz Veličanskega okraja 30. januarja. [Izv. dop.] Ruzni časniki prinašajo vesti o debelem snegu, da so tu in tam pota in sploh komunikacije za nekoliko časa zaprečene bile, a pri nas se v tej zadevi ne moremo pritožiti, kajti gosp. Matija Hočevnar kot načelnik cestnega odbora potrudi se je, da se je sneg nemudoma po vseh cestah odkidal, in tako v tem oziru ni bila komunikacija zaprečena.

Pa kaj hasni ako se je gosp. načelnik našega cestnega odbora toliko trudil in prizadeval, če pa sosedni okraji svoje dolžnosti ne store.

Na primer v okraji Velikolaškem do meje Zatiškega okraja, nad Krko je takoj bila cesta razkidana. Zatiški okrajni cestni odbor pa se ne gane, ravno tako občina Krška ne. Ali to pristojna denšnjemu času, da od Krke do Zdenske vasi že tri cele tedne ni nikakšnega popotnika s sanjkami zaradi debelega snega.

Okrajni cestni odbor Zatiški, občinsko predstojništvo Krška spi že cele tri tedne.

Lep red!

Iz Cnomija 29. januarja. [Izv. dop.] Že dolgo ni bilo nič poročil iz našega kraja, dovolite da jaz rečem jedno ali dve, ker so vas bogme, stari dopisovalci zapustili. Sicer pri nas tudi ni toliko zanimivih novostij kot pri vas, kjer marsikateri žalujejo za izgubljenim denarjem, vendar so i tu nekoji v skrbeh za novce, ki so šli z onim Vašim velikim prijateljem, ki se je sam obsodil v smrt. Odkar je odšel isti gospod, je tudi večji mir v našem kraju, p emda ne spimo ravno nelelavno spanje. Naša Čitalnica skuša po m gočnosti ustreči vsem članom. Naročila si je več časopisov in njene veselice nas opominjajo na njen cvet v prošlih letih. V slovenskem uradnem dnevniku bile so ob času pohvaljene neke gospe i gospodičine, koje so si za te veselice stekle gotovo dosti zaslug, a vidi se mi, da so se nekoje pozabile bodisi hoteč ali ne-hoteč.

Med temi požrtovalnimi gospodičinami mi je pred vsem omeniti Ivanke Sprajcarjeve, ki nas je pri treh igrah razveseljevala z izbornim svojim igranjem. Upamo, da ni bilo zadnjikrat; le tako dalje! Kakor se nam je razglasilo čaka nas ta predpust še sijajni ples v dan 1. februarja i maskerada 15. istega meseca. Spodobilo bi se, da nam sl. odbor na Vodnikovo tudi preskrbi vsaj kak govor o prvem našem pesniku.

Tukajšni bedi hoče odpomoči nova ustanovljena, potrjena hranilnica. Želimo, da skoro počne svoje delovanje, kajti čujem, da bode izposojevala novce po 7%, kar bode našemu kraju velika dobrota, kajti tu jemljejo po 10%, da i do 52% in niti jedna bližnja hranilnica ne more se v tem oziru hvaliti. O naši dolenski železnici je zadnji čas vse potihnilo, morda ker je deželni poslanec naših mest odšel v Beč. Čitali pa smo nekaj o Kamniški železnici, mi jo Kamničanom privoščimo no to stoji, da je naša deset potov potrebnejša. Sedaj hodi pošta iz Kočevja do nas in privaža nam nekoje stvari tudi iz Ljubljane, samo novine hodijo nam še vedno čez Metliko. Ker so zadnji čas na Vagenšperku bili hudi zameti, dobivali smo vse novosti navadno čez dva dni, torej — stare novine. Nam bi bolj ugajalo, da imamo naravnostno pošto zvezo čez Kočevje v Ljubljano, ne pa črto Kočevje-Rakek-Ljubljana. Morda bi kaka prošnja mesta in bližnjih občin pomagala k temu.

Iz Liče 4. februarja. [Izv. dop.] Dne 1. februarja imeli smo zopet tombolo pri g. Oblaku, katero je priredil naš gosp. c. kr. okrajni glavar in vnet šolski prijatelj na korist domačej šoli. Slava mu! Že na Silvestrov večer, ko je imelo slavno tukajšnje uradništvo malo zabavo, določil se je odbor

kateri ima v teku januarja vse potrebno ukreniti, da se tombola kolikor moči dobro obnese.

Odborniki: gospa Pavličeva, gospa Vontinova, gđc. Jenko, potem gg. M. Jeretin in Dovjak storili so vse, kar je imelo uplivati na dober vspeh pričetega dela. Noben pot ni jim bil pretežaven, noben prijatelj preoddaljen, da ne bi ga doseglo prijazno vabilo, naj tudi on položi svoj dar v prospeh učeče se mladeži. Živeli!

Istina je sicer, da se nahaja malokje toliko revnih otrok, ko ravno v Litiji, k čemur pripomore menda največ množina poženjenih delavcev, ki pri vsej pridnosti neso v stanji preskrbeti svojih otrok z vsem potrebnim.

Nasprotno pa je malokje tako darežljivo uradništvo in prebivalstvo, ko ravno v Litiji, kar se je pokazalo že pri tolikih prilikah.

Gotovo ne pretiravam, če trdim, da Litijani tekmujejo v tem oziru z marsikaterim mestom. Le poglejmo časopise, ki kažejo dohodke veselice po veliko bolj obljubljenih krajih in prepričali se bomo, da zaman iščemo vsote „dve sto goldinarjev“, toliko znaša namreč dohodek ravno imenovane tombole.

Bilo je pa tudi toliko odličnih gostov in občinstva, da se je vse trlo in marsikateri prepozno došli, moral se je vrniti, ker celo prostrane sobe gosp. Oblaka bile so v ta večer pretesne. Koncem tombole zahvali se g. nadučitelj najsrčneje v imenu šole odličnim gostom, ki so že tolikokrat pokazali, kako pri srci jim je šolstvo, kako splošna ljudska izomika, dobro vedoč, da je ravno od te odvisen ves blagostan človeštva.

Na to zapeli so Litijški pevci nekaj lepih pesnij, pri katerih smo čuli v prve zvonki tenor g. učitelja Bartela. Ker nam je v tem gospodu došel že toliko časa pogrešani tenorist, naj bi se vsaj sedaj ustanovilo v Litiji tako zaželjeno pevsko društvo. Močij ne manjka, treba le nekoliko dobre volje in vstrajnosti. Običajen konec te tako dobro izvršene veselice bil je — ples.

Čudno je le, da se gđc. učiteljica vselej odtegne, kadar se napravi kaka veselica v prid šoli! Ako se učitelji sami ne bodo brigali za prospeh šolstva, kdo pa naj bi se?

Iz Goč pri Vipavi 30. jan. [Izv. dop.] († Gosp. Ivan Vertovec župan.) Vsprejmite par vrstic iz naše občine. V ponedeljek 19. januarja šel je naš župan Ivan Vertovec na somenj v Sežano, da bi nekaj blaga prodal. Gredoč z doma naročil je, da ne pride tisti dan domov, ampak da bi obiskal svojega prijatelja na Krasu.

Žali Bog, ni mu bilo dano, da bi še koga obiskal. Vozeč se iz Sežane, se voz zvrne in župan, Ivan Vertovec, pade tako nesrečno z voza in se na sence tako udari, da je potem ob 1 uri popolunoči v gospodu zaspal.

Rajnki je bil še le 34 let star in osem let udovec, ter samo dve leti poročen. Njegova soproga je na poroču umrla, kmalu potem tudi otrok. Nemila mu je bila osoda ves čas njegovega življenja. Boril se je rajnki vedno za našo narodnost in za naše blagostanje. Ko bi imeli še mnogo takih mož, bi se že bila pred več leti ustanovila čitalnica v naši občini, kakor v drugih. Pred letom je bil rajnki izvoljen županom. Tudi tu je bil na pravem mestu, vsi so ga spoštovali, vsi ljubili kakor očera. Ko se je žalostna vest raznesla, da se je gospod župan ponesrečil, je vsa občina povpraševala, je li res. Tolažili so se: pa saj ni tako hudo, saj bo še prišel mej nas. V sredo 22. t. m. je bil rajnki prenešen iz krčme g. Fr. Bizjaka, pri katerem je na mrtvaškem odru ležal, na mirodvor. Spremilo ga je Sežansko starešinstvo na čelu gospod H. Muhorčič, častita duhovščina in še mnogo drugih. Vozovi iz domače vasi prepeljali so pokojnika domov in g. Št. Habe poslal je svoj voz za prevožno ranjkega. Žalostna je bila vožnja, a še žalostnejše je bilo, ko so truplo rajnkega v domačo hišo pripeljali in položili na mrtvaški oder. Vse je hitelo rajnkemu zadnjo čast skazat. Še bolj žalosten pa je bil naslednji dan. Vse je bilo žalostno, vse praznično oblečeno. Iz sosednih vasi so dohajali, znanci in prijatelji, da ga spremijo do groba. Ob 10. uri dopoldne žalostno zapoje zvonovi; ter naznanjajo občinarjem ločitev preljubljenega gosp. župana. Ko so rakev vzdignili zapoje domači pevci prežalostno pesem „Ločitev“. Počasi se je pomikal sprevid dalje proti cerkvi. Po končani sv. maši zapoje zopet pevci „Blagor mu, ki se spočije“ in potem še na grobu „Jamica tiha“. Ko so poslednjo pesmico zapeli, ni niti jedno oko

suho ostalo. S teškim srcem smo se ločili in zapustili rajnkega na mirodvoru. Bog mu daj večni mir, občini pa vrednega naslednika! Občinar.

Iz Trsta 5. februarja. [Izv. dop.] Politično društvo „Edinost“ zborovalo je v nedeljo v Rossettijski dvorani. Predsedoval je g. Nabergoj in zborovanje je bilo precej živahno. Kajti volitve v deželni mestni in državni zbor stopile bodo hipoma pred duri, zato se je pa društvo tudi oborožilo ter izvolilo zraven odbora še centralni volilni odbor in šest okrajnih volilnih odborov po okolici, kateri imajo nalog, preskrbeti, če je mogoče, domačega okoličanskega kandidata za prihodnje volitve, ter nadzorovati tihotapno lahonsko društvo „Concordia“, katero hoče takrat napasti z vso silo tudi okolico Tržaško. Bil je prečitán odlok ministerstva za uk in bogočastje na prošnjo, katero je društvo ušlo, da bi se v višji gimnaziji poučevalo tudi nekoliko ur slovenščine. Gospod minister za sedaj še ne spozna potrebe, da bi se v zgornjih razredih nekaj ur odločilo slovenščini. Kaj tacega smo se že nadejali, saj so to navadne rešitve takih prošenj. Vsprejela se je tudi resolucija, na predlog g. Kamuščica, da bi se naprosila vlada, naj upelje na državnih mestnih šolah v prvih dveh razredih za Slovence slovenski, za Italijane laški učni jezik in še le potem v III. razredu nemški učni jezik, ki je sedaj veljaven za vse tri narodnosti v teh šolah. Sklenil je občni zbor tudi, da naj društvo priredi v Pazinskem okraji spomladi občni zbor, kateri bode glede volitev mnogo uplival. Po tem je bil voljen odbor. Nek odbornik je predlagal, da naj se voli per acclamationem ter čital z listka odbornike in namestnike, kar se je odobrilo (!). Dnevni red je bil končan in zbor s trikratnim živio na presvitlega cesarja zaključen.

V soboto bode imelo „Delavsko društvo I.“ v gledališči Fenice ples, za kateri se velike priprave delajo, zlasti, ker bode gledališče sijajno okrašeno. Delavsko društvo II. pa bo imelo v nedeljo svoj redni občni zbor. Letni račun kaže, da je imelo društvo 100 udov ter da je kljub boleznim, ki so v Trstu razsajale, prihranilo in namnožilo svoj kapital za 739 gld, tako da znaša društveno premoženje koncem leta 1223 gld. Nesrečni prepiri porodili so to društvo, katero je pa tudi slovansko, toda mirno, brez osebnih prepirav in se bode dvignolo na jednako stopinjo, kakor društvo I. Ker je ravno kar svoja pravila času primerno predruščilo, bode tekoče leto tudi storilo velik korak, ker je odbor izbran iz vestnih gospodarjev. Saj je obilo slovenskih delavcev v Trstu, lahko so v dveh društvih, in obe društvi jih bosta imeli dovolj. Komur ne dopada društvo I. naj pristopi društvu II. in obratno. Najbolje bi sicer bilo, da je vse združijo v jedno samo društvo, a ker to nikakor ne gre, moramo zadovoljni biti, da imamo dve društvi. Priporočamo torej tudi društvu II. Povod prepiram sicer ni odstranjen a tolažimo se, da bi brez vojne niti svet ne obstal.

Domače stvari.

— (Presviti cesar) podaril je prostovoljni požarni brambi v Bizaviku 60 gold. in pogorelcem v Trnovci, okraj Slovenjo-Bistriški, 300 gld.

— (Konfiskacija) zadela je naš list dva dni zaporedoma. V torek zaplenili so nas zaradi podlistka z naslovom „Predpustne slike“, ki je imel tako nedolžno vsebino, da bi bili prej svojo smrt, nego zaplenbo pričakovali. Podlistek zaplenili so kar „en bloc“, tako, da niti ne vemo, kateri stavek je zakrivil motenje javnega miru in r. da. Uozi bodemo proti tej zaplenbi ugovor. Vemo sicer, da z ugovori nemamo sreče, ali vsaj to bomo dosegli, da se bode povedalo, katere misli so bile pregrešne, katere pa ne. — V včerajšnji številki pa je bil povod zaplenbi drugi uvodni članek z naslovom: „Vlada in naše šolske razmere“. V tem članku opisovale so se šolske razmere v Trstu in kako mestni zbor Tržaški Slovincem nasproti osorno postopa. Da p. n. naročnike, ki že dva dni neso nobene številke našega lista dobili, po možnosti odškodujemo, dodali smo današnji številki štiri strani priloge.

— (Konfiskacija.) „Slovana“ 3. številka z dne 1. t. m. zaplenila je c. kr. deželna vlada zaradi kratke notice o vladiki Strossmayer-j, v kateri je bil govor o spletkah, ki se snujejo proti „prvemu Jugoslovanu“. — Uredništvo „Slovana“

bode prihodnjo številko za dve poli pomnožilo, tako da bode imela 4. številka vsega vkupje štiri pole.

— (Slovenski državni poslanci) so telegrafično čestitali Strossmajerju k sedemdesetletnici. Čestitke poslali so tudi dalmatinski poslanci, češki klub in nekateri poljski poslanci.

— (Imenovanje.) Vladoi kancelist g. Andrej Kraner imenovan je vladnim tajnikom, poštni akcesist g. Adolf Rohman pa vladnim kancelistom.

— (Slovstveno zabavni večer.) Preteklo soboto bila je udeležba jako živahna. Okolu 45 gospodov prišlo je na zabavni večer. Predsedoval je sprva stavbeni svetnik g. Fr. Potočnik, potem pa dež. tajnik M. Kreč. Berilo imel je g. Brunet, ki nam je jako živo risal slikovitost Solčave ter vmes upletel lepo narodno pripovedko, kako je „Isla“ navstala. Njegovo berilo je bilo jako pohvalno vsprejeto in želeli bi bilo, da bi jednaci beril bilo še več. G. dr. Tavčar prečital je potem izjavo proti neosnovanim napadom na pesnika Gregorčiča. Vsi člani vsprejeli so z navdušenimi dobrokllici to izjavo, katero priobčimo danes na drugem mestu. Fond za potovanje pevcev v Prago se je v ta večer zdatno pomnožil. Darovali so: dr. Tavčar, J. Vilhar, dr. Stor po 10 gold., J. Hribar, Kreč, in Prosenec po 5 gold., posebe pa se je nabralo 5 gold. vkupje 50 gold.

— (Zabavna kronika.) „Vodnikov ples“ v naši Čitalnici bil je tudi letos izredno sijajen. Število plesalcev bilo je sicer nekoliko pičleje nego druga leta — plesalo je blizu 60 parov, — a ples odlikoval se je po bogatih in elegantnih opravih lepega spola, po izredni živahnosti in vztrajnosti, tako da smelo trdimo, da je bil „Vodnikov ples“ najlepša veselica mej vsemi, kar jih je bilo ta predpust. Mej dostojanstveniki na Vodnikovem plesu imenovati nam je: deželnega predsednika barona Winklerja in deželnega glavarja grofa Thurna. Šišenska Čitalnica imela je v ponedeljek v Koslerjevi pivovarni svojo slavnostno Vodnikovo besedo s plesom. Prostori bili so vsi prenapolnjeni, vse točke sporeda jako dobre, posebno vrlo se je obnesel „Naš mešani zbor“ (Stegnar). V burki „Krojač Fips“ pa je gosp. Kajzel prouzročil toliko smehu, da smo bili v zadregi, koga bi bolj opazovali, Fipsa ali pa smijoče občinstvo. Po besedi bil je živahen ples, trajajoč do jutra. Vsa veselica bila je prav lepa in jako točno prirejena. Pevsko del. društvo „Slavica“ imelo je ta dan v čitalnični restavraciji svoj „Venček“. Prostori bili so jako polni, zabave bilo je mnogo in deležniki te veselice so polni hvale.

— (Vabilo k LXVI. odborovi skupščini „Matice Slovenske“) v soboto 14. februarja 1885. l. ob 5. uri zvečer v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnika LXV. odboroze seje. 2. Naznanila prvo sedstva. 3. Poročilo tajnikovo. 4. Poročilo književnega odseka. 5. Poročilo gospodarskega odseka o računskih sklepih za 1883. in 1884. l., o proračunu za 1885. l. in o društveni bilanci. 6. Pretresanje tajnikovega poročila ob odborovem delovanju od 1. novembra 1883. l. do 31. januarja 1885. l. 7. Posamezni nasveti.

— (Občina Bled) imenovala je g. Karola Luckmanna častnim občanom.

— (Umrli) je g. Dragotin Terjašek, kaplan v Šmartinu na Paki v 62. letu svoje dobe. R. I. P.

— (Umrli) je dne 30. januarja t. l. po kratkejši bolezni gospod Josip Pauser, posestnik in c. kr. poštar v Dolenji Vasi pri Ribnici, v 73. letu svoje starosti. Lahka mu zemlja! — Dne 27. m. m. umrl je v Dečivasi v Žužemberskem okraju bivši gozdar Cobelsberške graščine. Doživel je visoko starost, 97 let. Njegova za tri leta starejša sestra je še popolnem čvrsta. — Pokojnega dr. Kocelija otroka umrla sta preteklo praznike. Sinek v nedeljo, hčerka pa v ponedeljek, oba za davico.

— („Kres“) 2. snopič ima naslednjo vsebino: Arabela. Roman. Spisala Pavlina Pajkova. — Pesni mladeniške ljubezni. A. Pin. — Slika in srce. Novela. Spisal dr. Stojan. — Cvetlični duhovi. A. Funtek. — Majka in sinovi. Mirko. — Narodne pripovedke. Priobčuje Mat. Valjavec. — O narodnih pesnih koroških Slovencev. Spisal J. Scheinigg. — Nekoliko literarnih opazek. Spisal J. Pajk. — Še enkrat nemška pesen o Hildebrandu in njene setre slovanske. Dr. G. Krek. — Luka Zima. Dr. Križan. — Drobnosti.

— („Dolenjskih Novic“) došla nam je 3. številka. Vsebinska je toli mnogovrstna in tako po domače pisana, da bode najpriprosteji človek, ako

le čitati zna, v tem listu našel dosti pouka in zabave. Prekoristno bi bilo, da se „Dolenjske Novice“ udomačijo in pridobe prav veliko naročnikov.

— („Vrtec“, časopis s podobami za slovensko mladino) ima v 2. številki za mesec februar sledečo vsebino: 1. Lipa pri starem gradu (pesen zložil V. Škoda); 2. Kum pripoveduje (povest iz hrvaščine); 3. Čarovnica in solnčeva sestra (pripovedka iz ruskega); 4. Pobožni otrok (s podobami); 5. Srajca zadovoljnega (zapisal Belski); 6. Dimnikar (s podobami); 7. Sanje (pripovedka); 8. Gostoljubnost pri Slovanih; 9. Pred Bogom smo vsi jednaki (iz Češčine); 10. Otroci! usmilite se ptičev (s podobami); 11. Gašparjeve zabave (nadaljevanje); 12. Listje in cvetje. — Iz tega je razvidno, da ima tudi ta „Vrtec“ številka dokaj zanimivega berila za našo nežno slovensko mladino. Zatorej naj se podviza naročiti vsak, komur je do tega, da dobode naša šolska mladina poučno-zabavnega berila v roke. „Vrtec“ stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr.

— (Izgred.) V torek zjutraj, ko je bil „Slavčev ples“ v steklenem salonu čitalniške restavracije že končan in ni bilo razen gostilničarja in poslov nikogar več v čitalnici, prišli so trije Ljubljanski tički mej njimi tudi neki Avgust Zornič. Zahtevali so h kratu sto litrov piva, „sicer bo šla Čitalnica v zrak“. Gostilničar odbil je prav odločno to zahtevo in ni jim dal niti jednega litra, rekoč, da se bode gostilna zaprla, da gredo posli spat. Na to potegne Zornič nož, s katerim preti krčmarju, njegov tovariš ga pa udari z nekim lesom. Ko je prišla policija, zbežala sta dva razgrajalca, Zorniča pa je policija prišla in izročila ga deželni sodniji. To je vestno poročilo o tem izgred, vse druge govorice, ki se raznašajo po mestu so neosnovane izmišljotine.

— (Iz srednje Istre.) Kako znado c. kr. poštni uradniki zemljopis! Časopisi, koji imajo napis — „Istra, via Divača“ in še po vrhu seveda natančno tiskano zadnjo pošto, pošiljajo se navadno kar v Dalmacijo, od koder se še le čez 8 dolgih dni čez Pulj vračajo na omenjeni kraj, ko je kaka usmiljena roka besedo „Istra“ šestkrat z modrim svinčnikom podčrtala. Pisatelj teh vrstic dobil je nek časopis, koji je imel naslov natančno tiskan, že večkrat iz necega Castelnuova v Dalmaciji čez 8 dni, akopram prihaja omenjeni časopis iz severnih krajev avstr. države. Želeli bi bilo, da se omenjeni uradniki bolj pazno ozirajo na naslove, da se ne godé taki neredi. „Istran“.

— (Za notranjo opravo dvoran „Narodnega doma“ v Rudolfovem) blagovolili so darovati v teku meseca januarja t. l. preč gosp. F. S. Pire, kapitar benediktinskega samostana v Št. Pavlu na Koroškem, 5 gld., gosp. Viljem Pfeifer, državni in deželni poslanec, župan na Krškem, 5 gld., g. prof. Šuklje 1 gld. Vsem darovateljem izreka najtoplejšo zahvalo odbor.

— (V hranilnico kranjsko) uložilo je pretekli mesec 1878 strank 413.504 gld., izplačalo pa se je 2009 strankam 276.309 gld. 31 kr.

— (Ujet tat) Včeraj popoldne ukral je postopač iz Litijskega okraja posestniku na Karlovski cesti iz stanovanja srebrno uro in veržico. A posestnik kmalu tatvino zapazi in teče za tatom, kateremu je bil blizu Prul za petami. Tat, videč, da ni moči ubežati, pokleknil je na cesti in držeč ukradeno uro v rokah, prosil je posestnika, naj se ga usmili, in ne ovadi policiji. A posestnik izročil je tatu ravno došlemu mestnemu redarju. Do svetega Florijana cerkve šel je tat mirno, tam pa je povabil redarja, naj gre z njim v gostilnico k Franci, kjer bodo dal za lter vina in naj pusti vso stvar v miru, saj je bila vsa tatvina le gola šala. Ker policaj ni hotel nič slišati o tem, začel se je tat obotavljati in prouzročil velik škandal na ulici, da se je zbralo mnogo stotin ljudij. Naposled so ga redarji ukrotili in odpeljali na rotovž.

— (Tatvina.) Neki tovarniški delavki ukrala je znana vlačuga hranilnično knjižico ter na knjižico v hranilnici vzela uloženih 160 gld., z denarjem pa pobegnila iz Ljubljane.

— (Tatvine.) Trije pomočniki pobili so včeraj na sv. Petra nabrežji tri okna pritličnega stanovanja in ukrali z okna blazino. A policija jih je, daš so hitro tekli, vse tri prišla. — Na Preširnem trgu ukral je včeraj neznan tat v g. Žitnikovi hiši iz čevljarske delavnice par pričetih čevljev in mnogo čevljarskega orodja.

— („Hrvatski Sokol“) imel je v preteklem letu 10 častnih članov, 45 ustanovnikov, 542 podpornih, 356 izvršujočih članov in 10 predtelovalcev, vkupje 961 članov. Društvenega premoženja je 57.473, dolgovi pa — 47.486 gld., torej čistega premoženja 9989 gl. Čestitamo bratom Hrvatom na tem lepem napredku, ki naj bi bil našim krogom v spodbuj.

— (Snežen plaz) udrl se je preteklo soboto na Plešici, blizu sv. Lovrenca ob koroški železnici, ter podsul pet drvarjev, ki so v dnu doline delali. Nesrečnežev ni mogoče rešiti, ker je kup snega tako ogromen, da se ne ve, kje bi se začelo kopati.

— (Vabilo) k veselici, katero priredi „Narodno kmetijsko društvo“ v Dutovljah dne 8. februarja 1885. l. v prostorih g. Ant. Stoka. — Spored: 1. G. vor. — 2. Petje; pojo domači pevci. — 3. Petje kraškega kvarteta. — 4. Petje; domači pevci. — 5. Petje; kraški kvartet. — 6. Igra. — 7. Petje; domči pevci. — 8. Tombola. — 9. Ples. — Začetek ob 6½ uri zvečer. — Vstopnina k besedi za osobo 20 kr. Vstopnina k plesu za osobo 50 kr. Listek za tombolo 20 kr. Za tombolo so pripravljeni 4 dobitki. — Pri plesu svira dobra domača godba s pomočjo družih izvežbanih godcev.

— (Puljska Čitalnica) priredi 7. t. m. v spomin Valentinu Vodniku v prostorih restavracije „Apollo“ besedo s plesom. Program: 1. Naprej, svira godca. 2. Slovan, moški zbor. 3. Slavnostni govor. 4. U boj, moški zbor. 5. deklamacija. Domovini. 6. Kje dom je moj, svra godba. 7. Jadransko morje, moški zbor. 8. Oj banovci, svira godba. 9. Gluh mora biti, burka v 1 dejanji. 10. Ples. K obilni udeležbi vabi odbor.

— (Vabilo k slovesnosti), katero priredi „Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ v spomin Val. Vodnika v soboto, dne 7. februarja t. l. v restavraciji Dreherjevi na Travniku, št. 16. Začetek ob 7½ uri zvečer. — I. Beseda. 1. Ouvertura „Graničarji“, uglasbil pl. Zajec; svira godba. — 2. V spomin Val. Vodniku; uglasbil Hajdrih; poje zbor. — 3. Slavnostni govor. — 4. Hervaticam, uglasbil pl. Zajec; poje zbor. — 5. Val. Vodniku; zložil dr. L. Toman; deklamuje gospdč. J. F. — 6. „Kateri bo?“, veseloigra s petjem v dveh dejanjih. — 7. Srečkanje. Igra se na 16 dobitkov. — 8. „Slovanka“, četvorka, vgl. I. Strauss; svira godba. — II. Ples. — Pri besedi in pri plesu svira godba c. kr. pešpolka vojvoda Ludovik bavarski. — Vstopnina za osobo 10 kr., številke za srečkanje po 10 kr.; gospodje plesalci, ki dobijo posebna znamenja, po 80 kr. — Vstop je dovoljen udom tega društva in njih družinam, kakor tudi udom drugih slovenskih društev, katera so vabljeni. Neudom imenovanih društev ni dovoljen uhod brez vabila.

— (Vabilo na veselico), ki jo priredi Čitalnica v Šmarji pri Jelšah v dan 8. februarja t. l. v dvorani Jagodičevi. — I. Beseda. 1. Vilhar: „Domovina“, mešani zbor. — 2. Govor. — 3. Igra na klavirji s 4 rokami. — 4. Orožen: „Želje“, mešani zbor. — 5. Igra na klavirji s 4 rokami. — 6. dr. G. Ipavici: „Slovenec sem“, m. zbor. — 7. „Sarafan“ s spremljevanjem na klavirji. — 8. Tribnik: „Slavčku“. — 9. dr. G. Ipavici: „V mraku“. — II. Ples. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina 50 kr., dame oproščene. — Godba domača.

— (Vabilo k veselici) katero priredi bralno društvo „Sloga“ dne 8. febr. t. l. v Št. Vidu nad Vipavo. Spored: 1. „Bože živi“, moški zbor. — 2. „Šta čutiš“, moški zbor. — 3. Igra: „Pol vina, pol vode“, vesela igra v jednom dejanji. — 4. „Jadransko morje“, moški zbor. — 5. Komični prizor s petjem. — 6. Ples. — Začetek ob 6½ uri zvečer. Vstopnina za ude 10 kr., za neude 20 kr., sedež 20 kr. Vstopnina k plesu 50 kr. K obilnej udeležbi uljudno vabi Odbor.

— (Bralno društvo v Velikih Žabljah) priredi dne 8. februarja t. l. veselico s plesom in tombolo. Pri plesu bo sviral Goriški orkester. Začetek ob 4. uri popoldne.

— (Za konjerejce.) Plemenski žrebec, vzrejen na graščini pokojnega g. Dragotina Rudeža, prodal se je pretekli teden za 900 gold. za žrebčarijo pod Ljubljano. To je najvišja vsota, ki se je do sedaj plačala za domače plemo.

— (Šolki obisk v Štajerskej.) V Štajerskej bilo je lansko leto 166.688 za šolo godnih strok, od katerih jih je obiskavalo 147.242 javne ljudske in meščanske, 2154 srednje ali više šole, in 6153 zasobne šole. Radi telesne nezrelosti, radi

duševne ali telesne nezmožnosti ni hodilo v šolo 3878 otrok. Od normalno zdravih šolskemu obisku podvrženih otrok bilo jih je lani 7261 ali 44% brez šolskega pouka. Sicer je pa hodilo v šolo 3563 otrok 4 km. daleč t. j. dalje, nego je po zakonu predpisano.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 5. februarja. Deputacija slovenskih poslancev izročila danes grofu Taaffeju spomenico zastran slovenščine v šolah. Taaffe obljubil, da bo govoril z učnim ministrom.

Djakovo 4. februarja. Sinoči na predvečer sedemdesetega roistnega dne vladike Strossmayer-ja veličastna ovacija meščanstva Djakovskega. Impozantna baklada s petjem in sviranjem godbe. Navdušenje naroda nepopisno. Djakovo sijajno okrašeno.

Dunaj 3. februarja. Včerajšnji ples obrtnikov (industriellen) bil najsijajnejša veselica te sezone. Redutne dvorane prenapolnjene. Mnogo odličnih oseb iz vseh krogov. Ministri Taaffe, Kalnoky, Bylandt, Falkenhayn, Pino. Cesar se je malo prehladil in zaradi tega se odpovedal. Cesarica prišla je vkupe s cesarjevičem in s nadvojvodinjama Marijo Terezijo in Marijo Immaculato, z nadvojvodi Ljudevitom Viktorjem, Karolom Ljudevitom, Albrechtom, Viljemom, Rainerom. Cesarica, cvetočega lica, nagovorila je vse patronese ter gledala kotiljon, četvorko. Cesarjeviču predstavilo se je več obrtnikov. Dvor odšel je s plesa čez pol ure.

London 5. februarja. Brzjavka Wolseleya poroča: Mahdi vzel je Kartum vsled izdajstva. Gordon najbrže ujet.

Novi York 3. febr. Mlada žena, kakor se govori, strežnica v angleški bolnici, ustrelila je včeraj na ulici petkrat z revolverjem v Odonovana Rosso. Rossa zgrudil se je, a ni teško ranjen. Napadavalco so deli v zapor.

London 3. febr. (Oficijalno.) General Earle zasel je v 1. dan t. m. Birti, katero je sovražnik ostavil.

Razne vesti.

* (Razstava Vereščaginovih slik.) Slavni ruski slikar Vasilij Vereščagin bil je minuli teden na Dunaji ter je na posebno prošnjo Dunajskega občinstva obljubil konci letošnjega leta najbrže meseca novembra v umeteljniškem poslopju naše prestolnice razstaviti svoje najnovejše slike.

* (Budapešta — gnezdo anarhistov.) Po umoru policijskega svetnika dra. Rumpfa v Frankobrodu ob Menu dopisovali sta si jako marljivo in pogosto policiji v Budapešti in v Frankobrodu. Frankobrodski policija objavila je Budapeštanske, da je v Hockenheimu zasačeni morilec policijskega svetnika dr. Rumpfa, čevljar Julij Lieske dlje časa bival v Budapešti in bil v zvezi s tamošnjimi krvavci. Ker je v Budapešti tiskani list „Komunist“ baje umor policijskega svetnika Rumpfa že prej napovedal, je očitno, da je Julij Lieske že v Budapešti, — baje le dva dni — bivajoč sklenil Rumpfa umoriti. Policija ogerske prestolnice je zadnje dni marljivo delovala, mnogo zvedela, mnogo oseb prišla in zaprla in obilo ljudij pod policijsko nadzorstvo dela. Pri nekej hišnej preiskavi dobila je policija tudi preobilo pisem, katera jasno dokazujejo, da je Julij Lieske morilec Rumpfov. Nek policijski uradnik je že odpotoval v Frankobrod, da lastnoročno izroči ta zanimiva pisma nemškemu oblastvu. Kakor je videti, je Budapešta gnezdo krvavcev in središče anarhističske propagande.

* (Potres v Bosni.) 2. t. m. ob 9. uri zvečer imeli so v Banjaluki, Jajcih, Vacarvakufu in v Travniku 8 sekund trajajoč prav močan potres, kateremu je bila mer od zahoda proti vzhodu.

* (Potres.) Iz Konstantine se 1. t. m. brzojavlja: Včeraj čutili so v Msili potres, vsled katerega se je 8 arabskih hiš podrlo. Ljudij ni nobeden poginil.

* (Potres.) V Valparaizu imeli so 27. m. m. ob štirih zjutraj dolgo trajajoč močan potres.

* (Nov parnik za Bodensko jezero.) Število Bodenskega jezera parnikov se bode v kratkem za jednega pomnožilo. V Kostiškeji ladjedelnici namreč stesana avstrijska salonska ladja „Cesar Fran Josip I.“ bo kmalu dodelana. Novi parnik nadkriloval bode po velikosti, ličnosti, pripravnosti in dragoceni opravi vse druge ladje Bodenskega jezera. V dveh mesecih bode delo gotovo, tako da prične prekrasni parnik, kojega stroj ima 100 konjskih močij, za poskušnjo voziti že konci meseca marca t. l.

* (Washington.) Krasen in velikanski spomenik v čast Juriju Washingtonu je že dovršen. Obelisk, postavljen v mestu Washingtonu je gorastajna piramida, 555 čevljev visoka, tedaj vsekakor najvišja stavba na vesoljnem svetu, ter stane 1.200.000 dolarjev. Velika električna luč vrhu obeliska vidi se

kakor mala migljajoča zvezda na nebesu. V rojstni dan Washingtonov 22. febr. t. l. vršilo se bode s svečanostno blagoslovljenjem krasnega spomenika. Svečani sprejedi in navdušeni govori, slaveči dejanja slavnega ameriškega rodoljuba, poveljevali bodo ta imenitni dan. V sredi obeliska vzdano je mnogo spomenskih kamenov poslanih iz raznih delov sveta in okrašenih z raznovrstnimi napismi. Vsekakor je ta velikan tudi spomenik ameriške umetelnosti.

* (Dve smrtni obsodbi.) Pred sodiščem v Ogulinu vršila se je 23. m. m. glavna obravnava zoper Rafaela Pievaca, Rafaela Zorič-a in Jandra Kosica zaradi zavratnega umora. Slednja zatoženca spoznali so krivima ter ju obsodili v smrt na vislicah in sicer bode prvi obešen Rafael Zorič, za tem pa Jandro Kosic. Rafael Pievac bil je nekrivim proglašen.

* (Bob — prouzročitelj umora in smrtna obsodba.) Sodnijski dvor v Debrezinu obsodil je 29. januarja t. l. hlapca Jurija Juhača in Štefana Lukača v smrt. Človek bi skoraj ne verjel, kakošna malenkost večih prouzroči umor. Zatoženca bila sta v službi pri posestniku Franu Arvi. Ker jima je nekoč domača gospodinja Sara Erdei dala baje premalo boba za večerjo, vrgla sta nesrečnico v vodnjak. Ko je ubožica v ozkem vodnjaku obtičala, suvala sta jo s železnimi vilami toliko časa, da se je pogreznila in utonila. Zločinca priznala sta zlodejstvo.

* (Biseri srbske kraljice.) Iz Belegrada se 31. m. m. poroča: O poštni tatvini bisero srbske kraljice Natalije potihnila je selaj nekoliko občna govorica, odkar se je zvedelo, kako je prešel paket s pošte. 20. decembra m. l. nalagali so poštno pošiljavo na poštni voz. Med drugimi dragocenostimi deli so tudi paket napolnjen z biseri namestu v voz na poštni voz. Med vožnjo pal je paket na potu s kolodvora v mesto z voza in se raztrgal. Mimo prišli izvošček Josip Mikeš zagleda paket, ogleduje svetle kamenčke, jih pobere, nese domov in drugi dan se napoti k urarju Josipu Akselradu prodajat najdene blesteče reči. Akselrad ponudi prijatelju za paket 15 cekinov, katere je Mikeš tudi vsprejel. Tako prišli so biseri kraljici k urarju. Srbski poštni uradnik Jovanović ni prizadet pri tej poštni izgubi, a se nahaja radi drugih nerednostij še v preiskavi.

* (Draga zakonska obljuba.) Grof Cernoye (sin lorda Cairnsa) je angleške gledališčne igralki Fortescue obljubil, da jo bode vzel za soprogo, a dano besedo prelomil. Zaradi tega obsodila ga je sodnija, da mora zapuščenici gospici plačati za odškodnino 200.000 mark.

* (Pogreb kitajskega princa.) Nedavno umrl je v Peking bratranec cesarja Kvang-Fu-a, princ Lau-Fu. Pogreb, ki je trajal celo uro, bil je sijajen. Sprevoz otvorilo je 36 v zeleno sukno oblečenih robov, ki so nosili grozno veliko in visoko klčko, predstavljajočo ječo človeške duše. Na strehi te kletke stal je visok drog, vrhu kojega je plapolal cesarski prapor s petonogatim zmajem. Potem sledilo je 100 rudeče oblečenih robov z lesenimi deskami, na katerih so bili pisani naslovi, dostojanstva in kreposti umrlega princa. Za temi korakalo je 20 lovcev in 240 psov prinčevih, potem kamele, mule, osli, konji in stoli pokojnikov, prinčev domači voz, katerega je vlekla mula; 16 v zeleno svilo oblečenih služabnikov nosilo je s tigrovo kožo pokriti stol rankega, oddelek konjice in pešcev, domači slugi in skopljenci, 32 duhovnikov z godbo in slednjič 80 slug, kateri so nosili s svilen oboje pokrito krsto. Krsti sledilo je 6 praznih cesarjevih voz, principi in razni dostojanstveniki. Orožje, vozé, obleke, šotore, stole prinčeve so na gomili sežgali.

Narodne-gospodarske stvari.

Naša kranjska c. kr. kmetijska družba.

(Z Notranjskega.)

Poslednji občni zbor naše c. kr. kmetijske družbe dne 28. januarja p. l. pričel se je še le ob enajstih uri, namesto, kakor napovedano, ob deveti, in to vsled tega, ker se je še le do enajste ure komaj in komaj toliko udov zbralo, da je zbor sploh sklepčen bil. Dostikrat se je že povdarjalo, da je za ude z dežele jako neprilichna uredba ta, da se **jedini** letni občni zbor kmetijske družbe sredi zime sklicuje, in to povdarjati je treba še dandanes. Za Boga! kaj pa je na potu, da bi se ne sklical občni zbor o poletnem času, ko bi se ga lahko prav veliko več udov z dežele udeleževalo, ko bi se tudi lahko kako uzorno kmetijstvo pri Ljubljani ogledalo itd.? Ali tiči zapreka v tem, da se v poletnem času nekateri p. n. Ljubljanski društveniki društva na deželo presele, ali kaj li? Ali je pa znabiti v kakem namenu društva ležeče, da se manj ko mogoče udov z dežele občnega zbora udeleži? Tu bi bilo pač nekoliko pojasnila na mestu, isto tako tudi v sledečem. Pri vsakem društvu ima glava društva pač to biti, kar je glava človeškemu in sploh vsakemu telesu — najvažnejši organ. Brez vseh ovinkov torej rečeno, ali boljše vprašano, ali je znabiti v pravilih naše c. kr. kmetijske družbe utemeljeno, da jej mora vedno jedna in ista osoba na čelu biti? Ako je temu tako, molčimo; ako pa temu ni tako, bilo bi že vender poslednji čas, da bi se društvo pregovorja „Riba pri glavi smrdi“ iznebilo, to je, da bi si vender že novega, zdravejšega **strokovnjaka**, ki je zmožen jezika, ki ga govori naš

kmet, za načelnika izvolilo. Človeku kmetovalcu, in udu c. kr. kmetijske družbe mora res že nekoliko čudno pri srcu biti, videčemu tako važno društvo pod tako strokovnjaško ubornim in vidno bolnim načelništvom.

Prestopimo torej že skoraj tudi v tej zadevi v naši kmetij ki družbi iz starega testamenta v novega. Ali znabiti za to ni še časa? — Reklo se mi bode, se ve da tam v Ljubljani, ko bi se moglo to zadevo ali čisto prezreti, ali pa vsaj bolj udvorno bolj salonsko v javnost spraviti; pa kdo bode pravemu kmetovalcu z dežele zameril, ako je nekoliko ali pa tudi že precej neukreten, in glacié-rokovic, kakor tudi bliščečih se parketov nevajen. Michel glattweg je v dostih zadevah na mestu, gotovo pa v kmetijskih.

Kaj osupnjen je bil marsikateri kmetovalec, ko je iz 23. številke Slov. Naroda“ poizvedel, komu so se pri letošnjem občnem zboru c. kr. kmetijske družbe kranjske diplome priznanja določile. Ali je res mogoče?, ali ne vidim prav?, ali je tiskarska pomota, kar čitam? Tako vprašal sem se vsaj jaz pri prečitani seznama letošnjih diplomašev, in tako vprašal se je pa gotovo še marsikdo drugi. Svet, čitaj, čudi se in strmi! Jednemu g. diplomašu ponudilo je slavno vodstvo deželne vinorejske in sadjarjske šole na Slapu v prošlem letu z dovoljenjem slavnega deželnega odbora več sto pri prodaji ostalih, lepih, da krasnih in plemenitih visokodebelnih sadnih dreves čisto zastopj, da jih razdeli mej kmetovalce Hrenoviške fare. Pa kaj je ta za pospeševanje sadjarstva letos diplomovani mož storil? — Odbil je ponujano drevje s prav ničevimi izgovori, kakor da vipavsko drevje ni za Pivko itd. Razdrtci so pa vse ponujano drevje z največjim veseljem vsprejeli in posadili, in storili bi to tudi, ko bi ga še desekrat toliko bilo. To gre vse po botrih, bi se reklo, pa gotovo bi bili nekateri nam sosedni vipavski diplomirani kmetovalci več, kakor opravičeni, ko bi svoje diplome nazaj v Ljubljano poslali, kajti razložek mej zaslugami teh in mej zaslugami nekaterih drugih diplomašev je pač — gorostasen.

11. zvezek prinaša naslednjo vsebino: 1. Gorazd: Zadnja večerja. Balada. — 2. Dr. Fr. Detela: Veliki grof Zgodovinski roman. (Dalje.) — 3. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 22. Pod hrusko. — 4. J. Trdina: Vinska modrost. II Poglavlje. Uganke. — 5. Ivan Šubic: Nekoliko črtic o krvi naši. (Konec.) — 6. I. Trinko: Pesmi beneškega Slovenca. — 7. A. Funtek: Po zimi. Pesem. — 8. Fr. Wiesthaler: Slavni Slovenci. I. Dr. Jakob Zupan. — 9. Alfonz Pirec: „Jour fixe“. — 10. A. Fekonja: Uplemenitev Teharčanov in njihova plemenščina. — 11. Janko Kersnik: Agitator. Roman. (Dalje.) — 12. Ivan Franke: Umetniške starine na Gorenjskem. (Dalje.) — 13. Književna poročila: II Dr. K. Strekelj: Slovenska slovnica za srednje šole. — 14. Slovenski glasnik: Nove knjige slovenske. — Karol Rudež. † — Pogled na cerkveno književnost slovensko leta 1884. (Dalje.) — Književno naznanilo. — Gramatičke základy jazyka slovinského. — Književnost hrvaška. — Novi grobovi. — Popravek. — 15. Janko Kalan: Šah. — „Ljubljanski Zvon“ stoji za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 30 kr., za četrt leta 1 gl. 15 kr.

Migljaj uradništvo. V velikem delu sedeče življenje je največkrat uzrok bolestim na jetrah, zlati žili, zasledjenju krvi itd., katerim boleznim sigurno pomore Moll-ov „Seidlitz-prašek“. Skatljica 1 gld. Vsak dan ga razpošilja proti poštnemu povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov prepat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 9 (11—1)

Darila za „Národní Dom“.

Prenesek . . . 13050 gld 64 kr.	
Tržaški „Sokol“ daroval in deloma nabral po svojih članih . . . 75 gld. — kr.	
1 medjidija . . . 1 „ 80 „	
2 dinara . . . — „ 70 „	77 „ 50 „
Franjo Lavtižar v Trstu . . . — „ 60 „	
Janez Pamen . . . — „ 50 „	
Skiff . . . 1 „ — „	
Anton Vičič . . . 1 „ — „	
Eva Calderaris . . . 1 „ 50 „	
Neimenovani . . . 1 „ 20 „	
Mihovil Borgi . . . 1 „ — „	
Aleksander Zaloker . . . 1 „ — „	
Anton Jurca . . . 2 „ — „	
Fran Cegnar ml. . . 1 „ — „	
Pri plesu Tržaškega podpornega društva nabrani . . . 8 „ 20 „	
Josip Dogaša, zastopnik banke „Slavije“ v Središču . . . 1 „ 24 „	
Iz pušic v gostilnah pri:	
Ančniku v Sp. Šiški . . . 6 gld. 80 kr.	
Matiji na Zg. Rožniku . . . 4 „ — „	
Matijanu v Zg. Šiški . . . 1 „ 54 „	11 „ 84 „

Andrej Razlag, zastopnik banke „Slavije“ v Brežicah	1 gld. 66 kr.
Anton Uršič, zastopnik banke „Slavije“ v St. Vidu	— „ 55 „
M. Mullej, gimn. učitelj na Niž. Uralskem	4 „ 48 „
P. Novak, prefekt na Dunaju	1 „ 48 „
Banka „Slavija“ v P. agi drugo polovico ustavnega doma	500 „ — „
Jan. Šega, zastopnik banke „Slavije“ v Sodražici	1 „ 14 „
Vkupe	13669 gld. 63 kr.

Tulci:

2. februarja.

Pri **Stenu**: Pl. Nemčić z Dunaja. — Straus f. Prage. — Roter iz Celovca. — F. ber. Orschalk iz Kočevja. — Urbančić iz Zagreba. — Grof Margheri iz Kranja. — Pri **Majster**: Nichal z Dunaja. — Bauman iz Grada. — Strasser z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani:

28. januarja: Ana Sever, delavka, 24 let, Tržaška cesta št. 26, za tuberkulozo.
29. januarja: N.ža Winkler, dekla, 45 let, Karlovska cesta št. 5, za sprid-njem jeter. — Peter Mohar, delavec sin, 15 mes., Ulice na grad št. 7, za škrofeljni.
30. januarja: Matija Gregorič, trgovec, 61 let, Pred škofijo št. 22, za voden co. — Hermina baronovka Bailou, zasobnica, 34 let, na B.egu št. 20, za jetiko.
31. januarja: Adolf Bozataj, urad ega sluge sin, 5 let, Karlovska ces. a št. 22, za Brigovo boleznijo na vratici. — Jovana Vizjak, lončarjeva žena, 26 let, Krakovske ulice št. 21, za jetiko. — Reza Štrukelj, delavčeva žena, 43 let, Marije Terezije cesta št. 5, je nagloma umrla.
1. februarja: Fran Kane, posestnik, 43 let, Ulice na grad št. 12, za jetiko. — Karolina Szantner, čevljarjeva hči, 6 dni, Dunajska cesta št. 7, za oslabljenjem močij.

V deželnej bolnici:

27. januarja: Marija Bavška, uradnega sluge vdova, 63 let, za rrtvoudom.
28. januarja: Anton Vrhovec, gostač, 73 let, za starostjo.
30. januarja: Matija Pečnik, delavec, 49 let, za prsno vodenico. — Andrej Čermelj, mizar, 37 let, za popolno zblaznelostjo.
31. januarja: Anton Kancijan, delavec, 65 let, za plučnim edemom.
1. februarja: Jakob Makovec, rudokop, 22 let, za oslabljenjem močij.

Tržne cene v Ljubljani

dné 5. februarja t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 40	Špeh povojen, kgr.	— 74
Rež,	5 4	Surovo maslo,	— 8
Jčmen,	4 5	Jajce, jedno,	— 3
Oves,	2 92	Mleko, liter	8
Ajda,	4 55	Goveje meso, kgr.	— 61
Proso,	5 85	Telečje	— 68
Koruza,	5 40	Svinjsko	— 5
Krompir,	3 3	Koštrunovo	— 36
Leča,	8	Pšanec	— 50
Grah,	8	Golob	— 17
Fizol,	8 50	Sen, 100 kilo	1 96
Meslo,	94	Slama,	1 7
Mast,	82	Drva trda, 4 metr.	7 9
Špeh frišen,	— 52	„ mehka, „ „	5 3

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
31. jan.	7. zjutraj	734 58 mm.	+ 2 0°C	sl. jz.	d. jas.	0 00 mm.
	2. pop.	734 45 mm.	+ 4 0°C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	735 43 mm.	+ 2 0°C	sl. jz.	obl.	
1. febr.	7. zjutraj	736 83 mm.	+ 0 8°C	brezv.	jas.	0 00 mm.
	2. pop.	738 82 mm.	+ 5 2°C	sl. zah.	obl.	
	9. zvečer	737 36 mm.	+ 4 2°C	sl. jz.	obl.	
2. febr.	7. zjutraj	738 83 mm.	+ 3 2°C	sl. jz.	obl.	0 00 mm.
	2. pop.	738 32 mm.	+ 6 8°C	sl. jz.	jas.	
	9. zvečer	737 72 mm.	+ 4 8°C	sl. jz.	obl.	
3. febr.	7. zjutraj	734 23 mm.	+ 1 6°C	brezv.	megla	12 20 mm.
	2. pop.	728 81 mm.	+ 4 3°C	brezv.	dež.	
	9. zvečer	727 98 mm.	+ 1 8°C	brezv.	megla	

Srednja temperatura — 2 7°, + 3 4°, + 4 8°, + 2 6°, za 3 8°, 4 5°, 6 0°, 3 6° nad normalom.

Dunajska borza

dné 5. februarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	83 gld. 45	kr.
Srebrna renta	83	95
Zlata renta	106	70
5% marcna renta	98	95
Akcije narodne banke	866	—
Kreditne akcije	303	60
London	123	60
Napol	9	77
C kr cekini	5	80
Nemške marke	60	35
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld	75
Državne srečke iz l. 1864	100 gld	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	106	85
Ogrska zlata renta 6%	—	—
„ „ 4%	98	30
„ „ papirna renta 5%	94	15
5% štajerske zemljišč odvez obliq	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld	115
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	122	50
Prior obliq Elizabetine zapad. železnice	111	75
Prior obliq Ferdinandove sev. železnice	105	60
Kreditne srečke	100 gld	177
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	104
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v. .	212	25

Poslano.

Neizogibljivo! Sto besedo začenja se anonša v današnji številki, katere priporočila novo, po slavnem zdravniku dr. Pinkasu izumljeno sredstvo, Rebrantium lase ustvarjajoča tekočina, katero je pri izpadanju las, pleših, golobradcih in osivelih že neverjetno mnogo koristilo in doslej v svojih uspehih ni bilo še doseženo. Nečemo na dolgo in široko razkladati ter hvalisati to iznajdbo, kakor bi zaslužila temveč opozarjamo p. n. čitatelje na dotično anonso in priporočamo poskusiti s tem sredstvom. Ako ne bi imelo uspeha, pripravljen je izumitelj denar brez ugovra povrniti.

Poslano.

(7-5)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GLIESSHÜBLER

najčistije lužne
KISELINE

poznate kas najboljše okrepljujuče pice,
i kas izkušan liek proti trajnom kašlju pljučevine i
želudca holesti grkljana i proti mēh. rnm. kataru,

HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.

Služba tajnikova

pri okrajnem zastopu na Vranskem z letno plačo 400 gld. je razpisana.

Prošnjik mora biti moralnega vedenja, zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi ter naj dokaže s spričevalom, da je čvrstega zdravja. Zraven te službe tudi lahko prevzame službo tajnikovo Vranske in Jeronimske občine.

Prošnje naj se vpošljejo do **28. t. m.** podpisnemu odboru.

Okrajni odbor na Vranskem.

Načelnikov namestnik:

Josip Musi.

(71-1)

V „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani

so izšle in se dobivajo sledeče knjige:

Knez Serebrjani.

Roman. Spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 609 stranj. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

NOV.

Roman. Spisal Turgenjev, poslovenil M. Mdlorh. — Ml. 8°, 32 pol. Cena 70 kr., po pošti 80 kr.

Junak našega časa.

Roman. Spisal M. Lermontov, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 264 stranj. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Dubrovski.

Povest. Spisal A. S. Puškin, poslovenil J. P. — Ml. 8°, 122 stranj. Cena 25 kr., po pošti 30 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, upliva oživlja oče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 velika steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, upliva zelo oživljuje in napravi zobe blesteče bele, a 30 k.

Vsa navedena sredstva ima vedno sveža v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“
JULIJ pl. TRNKOCZY-ja
na Mestnem trgu v Ljubljani. (43-3)

Diffner's
CONIFEREN-SPRIT

SCHUTZMARKE

ne smel bi manjkati v nobeni bolni-
ške in otročje sobi; on je desin-
fekcijsko sredstvo veličastnega pristnega
duha po gozdu in je posebno priporočati
pri otročjih boleznih, za v sobah otročnic
in pri epidemijah. — Ker ima Bittnerjev
confirni sprit v sebi kot zdravilno znane
balzamočno smolnate in eterično-oljate
snovi vedno zelene smreke v koncentro-
vani obliki, ga vsi zdravniki priporočajo
pri plučnih in vratnih boleznih. Bittner-
jev confirni sprit se dobiva samo pri
Jul. Bittner-ji, lekarni v Reichenau, Sp. Av.
in v spodaj navedenaj zalogi.

Cena steklenici 80 kr., 6 steklenic velja 4 gld. Patentovani
razpršilni aparat 1 gld. 80 kr. (706-11)

Zaloga v Ljubljani pri Jul. pl. Trnkoczy-ji, lekarni.
z varstveno znamko! Pa-
tentovani razpršilni apa-
rat ima ulito firmo: „Bittner, Reichenau, N.-Oe.“

Otvorjenje mesnice

tik sv. Petra mitnice, „pri Kamnarji“.

Usojam si naznaniti, da z denašnjim dnem pričnem s klanjem goveje živine in se priporočam slav. občinstvu za mnogobrojni obisk.

Kilo govejega mesa zadnji del **50 kr.**

„ „ „ prednji del **44 „**

S spoštovanjem

France Dolenec, mesar.

(67-2)

Zobozdravnik SCHWEIGER
z Dunaja

stanuje v hotelu „Stadt Wien“, II. nadstropje,
sobna šte. 23 in 24.

Ordinira vsak dan od 9. do 12 1/2. ure in od
2. do 4. ure popoldne. Vse operacije iz ajajo
se hitro in gotovo prav po modernih zahtevah no-
vejšega časa. (34-6)

Kri čistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati
in se se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji
človeškega telesa, glavobolu, oirpenih udih, skaže-
nem želodcu, jetrnih in obistnih bolznih; v škatišah
a 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatišami 1 gld. 5 kr. —
Razpošilja se le jeden zavoj.

Planinski zeliščni sirop kranjski
a 56 kr.,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in
pučne bolečine. Koristnejši, nego vsi v trgovini se
nahajajoči soki in siropi.

Naročila z dežele izvrše se takoj
v lekarni „pri samorogu“
JULIJ pl. TRNKOCZY-ja
na Mestnem trgu v Ljubljani. (41-3)

!Kava po ceni!

V. SAULIG, Trst, Via Carradori št. 3.

Mocca, pristvo arabska . . . 1 kilo gld. 1.70.
Mendo, izvrstna . . . 1 „ „ 1.80
Ceylon Perl, jako fina . . . 1 „ „ 1.70.
Ceylon Plantat., fina . . . 1 „ „ 1.60.
Java zlata, fina . . . 1 „ „ 1.50.
Santos, fina . . . 1 „ „ 1.20.
Rio, fina . . . 1 „ „ 1.15.
Čaj od 2 do 12 gld. kilo v poštnih zavitkih po
4 3/4. kilo vozuine in carine prosto. (52-3)

Važno

za vsacega trpečega na živcih.

Samo z elektriko se dá do temeljito odstraniti
slabosti živcev. Moj novi indukcijski aparat elek-
trični stroček se dá lahko rokovoditi in bi ne
smel manjkati pri nobeni rodbini. Trzanje, rev-
matizem, omedlevico, zobobol in revmatični gavo-
bol in sploh vse bolezni živcev ozdravijo se z in-
dukcijem aparatom. Cena aparatu z obširnimi na-
kazitom, kako rabiti, 8 gld. — Naročiti se morejo
samo direktno pri meni. (741-20)

Dr. F. Beeck, Trst, 2 Via Ponderes 2.

Velika partija 1 (788-73)

ostankov sukna

(po 3-4 metre), v vseh barvah, za polno možko
obleko, pošilja po poštnem povzetju, ostanek po 5 gld.

L. Storch v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadalo, se more zamenjati.
Uzenci proti pošiljatelj marke za 10 kr.

Dobro službo!!!

dobé: trgovci, agenti, uradniki, privatni
ljudje itd., kateri hočejo prodajati avstro-
ogerske državne in premijske srečke na
mesečne obroke po članu XXXI. zakona
z leta 1883; pri nekoliko prdnuem delovanji za-
služijo lahko od 100 do 300 goldinar, ev
na mesec.

Ponudbe, v katerih mora biti povedano, s čim
se dotičnik sedaj peča, na (62-2)

Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft
v BUDAPEŠTI.

Odgovarja se samo na nemška pisma.

Vabilo na naročbo Jurčičevih zbranih spisov.

Jurčičevih „Zbranih spisov“ stoji:

I. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	1.— kr.
II. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	1.50 „
III. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	1.20 „
IV. zvezek, nevezan po elegantno vezan po	1.20 „

Ako pa tudi od-
dajemo vsak pos mi-
den zvezek, vender se
priporoča, pošiljati
naročnino za več
zvezkov skupaj.
Naročnina znaša za
I., II. in III. nevezani
zvezek 2 gld. 40 kr.
Za vse tri lepo vezane
zvezke 4 gld.

Naročnina za zve-
zek I., II., III., IV. in
V. stoji 3 gld. 50 kr.,
za elegantno vezanih
prvih 5 zvezkov 6 gld.
Naročnina pošilja
se najpogostejše s
poštnimi nakaznicami
pod naslovom: g. Jos.
Starč v Ljubljani,
Marje Terezije cesta 5.

Naročniki dobivajo knjige franco.

Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 60 kr.
izvod, ako si naročijo skupno po 10 izvodov ter zanje po-
slejo gosp. dru. Jos. Starč v Ljubljano naročilno svoto
6 gold.

(22-6)

Odbor za Jurčičev spomenik.

100 litrov naravno čistega

brinjevega cveta

je na prodaj pri

Aloiziji Domicelj-i,
v Zagorji pri Št. Petru.

(57-3)

Prava marzeilska galerta

je najgotovše, najhitrejša in najcenejša sredstvo za čis-
tenje in zboljšanje vina in jamči se za najboljši
uspeh; dobiva se pri (30-7)

A. HARTMANN-u,

v Ljubljani, Tavčarjeva palača.

Takoj delujoče.

Uspeh zagarant.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri
katerem ostane moj sigurno delujoči

ROBORANTIUM

(brado ustvarja e sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri
plešah, izpadlih in osivelih lasih.
Uspeh po ve kr tuem moč em utrepi
zagarant. Pošilja v stekleni eah po 1 gld.
50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. Eduardu Mahru: v
Trstu Peter Slocevic, via Sanità 13; v Gorici lekar C. Cris-
tofoletti; v Reki lekar C. Silhary; v Celji Ed. Pellé; v Ma-
riboru J. Martini; v Rovinji lekar G. Tromba.

Tam se tudi dobi:

Eau de Hélé, orijentalno lepotilno sredstvo, ki
nar ja nežnost, belino in obilnost
telesa, odstranjuje pege in lase cena 85 kr.

Ni sleparija!

(40-2)

Mejnarodna linija.

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Velki prvovredni parniki te linije vozijo redno v
Novi Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih
cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „East Anglia“, okolu 8. februarja 1885.

Kajuta za potnike 200 gold. — Vmesni krov 60 gold.

Potniki naj se obrnejo na (20-11)

J. TERKULE,

generalnega pasaznega agenta,

Via dell' Arsenalo Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na Emiliano
d' Ant. Poglayen, generalnega agenta v Trstu.

V ŠVICO, FRANCIO, BELGIO, AMERIKO
in Anglijo najceneje
via Innsbruck-Ariska železnica.

Izdaja vozni listov (kart) za železnice in parnike. Vsa po-
jasnila o potovanji po avstrijskih in inozemskih deželah
daje zast. nj 800-8)

KAROL HUNOLD,

Innsbruck, Erlenstrasse 13.

Mejnarodna prometna pisarna.

Ustanovljeno 1847, na Du-
naji in Budapešti od 1861.

Ivan Hoff-a zdravil-
no pivo iz sl dneva
izvlečka
1 steklenica 60 kr.

Ivan Hoff-a koncen-
trovani sadni izvle-
ček
1 st. gl. 1.12. ml. st. 70 kr.

Ivan Hoff-a bonboni
iz sladnega izvlečka
za prvi
po 60, 30, 15 in 10 kr., pri-
stni le v modrih zavitkih.

Ivan Hoff-a zdravil-
na sladna čokolada
1/2 kilo I. gl. 2.40, II. gl.
1.60, 1/4 kilo I. gl. 1.30,
II. 90 kr.

Pomoč proti
prsnim in plućnim boleznim,
katarnim afekcijam, oslabiljenju
želodca in slabej prebavljivosti,
posebno okrepčujoče proti po-
manjkanju krvi, slabosti živcev
in onemoglosti.

Gospodu IVANU HOFF-u,

izumitelu in izdelovalcu preparatov iz sladnega
izvlečka, c. kr. dvorimu zložni u skoro vseh
suver nov evropskih itd

Dunaj, mesto, Graben, Bräunerstrasse 8.

V. bl. Že več let sem bolehal na želodci,
laba prebavljivost, pomanjkanje apetita in one-
moglost so me mučile. V. bl. Ivan Hoff-ovi sladni
preparati so me po onem ozdravili in dali mi
sveže moči (sledil naročitev).

Z vel. spošto aniem

Morie Ti hit vitez Tüzt ngen.

Ljubljana, 18. oktobra 1882.

Vam naznanjujoč, da mi raba Vašega Ivan
Hoff-a zdravilnega piva iz sladnega izvlečka jako
dobro dene, prosim Vas, da mi zopet pošljete 28
steklenic po Rudolfovej železnici.

S spoštovanjem

W. Ogrinz,

c. kr. okrajni sodce, Ljubljana, Gradišče.

Zdravniško zdravno poročilo.

Trstovo Bistrica, 5. januarja 1883.

V. bl. Ker se katarno stanje moje bolnice
vsled rabe Ivan Hoff-a zdravilnega piva iz sla-
nega izvlečka vedno boljša, sili ona da ga jej
zopet naročim jeden zaboj z 28 steklenicami, da
jej ne poide ta okrepčevalna pijača. Pričakujem
skoro pošiljatve.

S spoštovanjem

Dr. Bachmann.

Illirska Bistrica, 23. marca 1884.

Moja ročbina se je tako privadila Vaših od-
ličnih sla n h preparatov, da jih teško pogreša,
ko poidejo, zato prosim, da mi zopet pošljete 58
steklenic Ivan Hoff-a zdravilnega piva iz sladnega
izvlečka po žel z ne proti povzetju.

Dr. Bachmann, železniški zdravnik.

Glavne zaloge:

Ljubljana: Peter Lasnik; Kranj: Fran Dolenc;
Ljubeč: Peter Daxat & Dietrich; Kočevje:
Edvard H. Financ; Idrija: Fran Kos; Rudolfovo:
Dom. R. zoli, lekar; Ribnica: Jacez Pauser;
Zagreb: C. Arzini Salatorjeva lekarna, nad-
biskupska lekarna, lekarna usmiljen h bratov;
Celje: Kupferschmidt, Marek, lekar; Reša: G.
Catti, lekar; Ptuj: J. Kasimir; Trst: F. S.
Prinz Scavallo, Zanetti, lekar; Beljak: F. Scholz,
dr. Kumpf-ovi dediči, lekar; Zadar: Chr. Mozoco,
N. Androvice, lekar.

60 visocih odlikovanj.

Dr. Spranger-jevo zdravilno mazilo

jemlje takoj pekočino in bolečine vsem ranam in bulam, za-
branih divje meso, izvleče vsaka ulesa brez razmečnega
sredstva in brez rezanja skorj brez bolečin. V kratkem času
ozdravi prsnega raka, krvava ulesa, zastarane poškodbe na
nogah, zanohtice, oz blizne, pris. due rane, razpokane roke
itd. Hitro pomaga pri kašlju, duš. vnetju kašlja, difteritidi,
trganju, bolečinah v križi, reumatizmu v členkih. Dobiva
se škatljica po 30 kr. pri lekarnarji J. Swobodi, v Ljub-
ljani, na Prešernovem trgu. (715-13)

Zoper jetiko!

Radgostski

universalni čaj

in
rožnovski maho-rastlinski celtilčki,

priporočajo se posebno
za vse, tudi za zastarane
bolezni na pljučah, za
srčne, prsne in vratne
bolečine, posebno za su-
sico, želodčno slabost,
za splošno slabost ču-
tnic in začenjajočo se
pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se
v priporočanje

G. J. Seichertu, dipl. lekarnarju v Rožnavi.

Obratje se na svojo naročbo pred 10 dnevi.
prosim Vas, da mi za priloženo vs to pošljete še
dva zavitka radgostskega univerzalnega čaja in 2
škatljici rožnavskih maho-rastlinskih celtilčkov. Kati
posebno ti so mi skoro popolnem ustavili kašlj, čaj
mi pa daje slast do jedi, katere preje nijsem imel.

Se spoš. vnanjem

Henrik Kundt,

c. kr. st. ik rač. ski vodja.

Hainburg n. D., 21. januarja 1878

Gospodu lekarnarju J. Seichertu v Rožnavi.

Se enkrat Vas prosim, da mi izvolite kmalu
poslati s poš nim povzetjem 2 zavitka toliko hvalje-
nega radgostskega univerzalnega čaja in 2 škatljici
rožnavskih celtilčkov.

Udani

Karel Moravec, kralj. gozdar.

Gospodu lekarnarju J. Seichertu v Rožnavi.

Prosim, pošljite mi s poš nim povzetjem 1 za-
vit k glasovitega radgostskega univerzalnega čaja in
2 škatljici rožnavskih celtilčkov.

Udani

Josip Pölte, nadučitelj.

Ljubno (Štajerska), 17. marca 1877.

Čestiti gospod J. Seichert!

Z pet Vas prosim za 3 zavite univerzalnega
čaja in tudi toliko celtilčkov. Ljudje me prosijo, da
zauje naročujem. Nekdo je bil že blizu smrti, in
dasi je imel dosti zdravnik v, postaj la j, vendar
hujša njegova bolezen, do der da mi n jem prepust-
je mega dela vašega zdravila, ki tudi nanj izvrstno
upliva.

Se spoš. vnanjem

Fran Kalhaus,

gostin. čar.

Podlužany (Česka), 6. aprila 1879

9

Od tega po zdravniški razloži in predpisih
pripravljeni čaj, veja za 1 dnevno rabo pripravlj. ni
paket z n kazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna ori-
ginana š atja Rožnovskih maho-rastlinskih celtilč-
kov 50 kr. Z kolek in zavijanje na 10 kr. posebe
Radgostski universalni čaj in Rožnovski
maho-rastlinski celtilčki dobiva o se vedno
le v lekarni J. Seichertu v Rožnavi in Morav-
skem in razpošilja o se naročila na vse strani proti
poštnemu povzetju.

Da je pa p n obilnatu bolj priročno, imajo
tudi za ge sedeči ekari W. Mayr v Ljubljani,
W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J.
Cejbek v Zagrebu, Barmherzige Brüder in
A. Nedved v Gradcu, A. Marek in J. Kupfer-
schmidt v Celji, O. Russheim v Lipnici,
Carl Grabacher v Murau, J. Illing v Rot-
tenmanu, W. Thurnwald v Celovcu.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih pro-
dajalnicah materialnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava voda
za oči, pri j na natančno po starem rodbinskem
receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči,
pripravna je za okrepiljenje in vzdržanje vida v vsi-
ko starosti; v kratkem ozdravi ne da bi bolnik mo-
tel v njegovem pok eu, frišni ali stari prosad na
očih, pege na rožulci in kašo ter odpravi sitno
solzenje.

Izvirna steklenica z navodom za rabo velja
70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več

Prava se dobi samo naravnost iz lekarne

v kop osi Rožnavi

Rožnovski ovet za živce, hitro in trajno
o dravja puiko, urganje po duhi in vsake vrste
sabo v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr.
av. v., a kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se
dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Mo-
ravska (770-9)

Objava hranilnice in zastavljalnice.

Izvrševaje sklep ravnateljse seje, se naznanja, da se bode za
hranilnico odločil za zdaj še

četrti uradni dan

v tednu in se bodo tedaj uloge vsprejemale in izplačevale vsak
ponedeljek, sredo, petek in soboto od 8. do 12. ure.

Za uradna dneva zastavljalnice odločila sta se torek in če-
trtek z dosedanjimi uradnimi urami.

Ta sprememba stopi takoj v veljavo, zato je že prihodnji
petek za hranilničen uradni dan odločen. (70-1)

Ravnateljstvo

kranjske hranilnice in zastavljalnice.

v Ljubljani, v 1. dan februarja 1885.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.